

Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος Σ.ΕΛ.Α.Σ.

Πασίωνος 44-46, Ν.Κόσμος, Τ.Κ. 116 31 Τηλ./Fax:+30-210-90.20.171
e-mail: info@selas.org
www.selas.org

Σπηλαιολογική αποστολή
Δήμος Μεγίστης
24 Μαρτίου - 2 Απριλίου 2006

Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος
(Σ.ΕΛ.Α.Σ)

Σπηλαιολογική αποστολή στον **Δήμο Μεγίστης** του **Σπηλαιολογικού Ελληνικού Αθλητικού** **Συλλόγου (Σ.ΕΛ.Α.Σ)**¹

Εισαγωγή

Ο Δήμος Μεγίστης βρίσκεται στον Νομό Δωδεκανήσου στο ανατολικότερο σημείο της Ελλάδος. Απαρτίζεται από τρία κατοικημένα νησιά (Καστελόριζο ή Μεγίστη, Ρω και Στρογγύλη) και πολλά ακατοίκητα. Ο πληθυσμός του δήμου είναι περίπου 430 άτομα. Απέχει περίπου τέσσερις ώρες από τη Ρόδο με ταχύπλοο και λίγες εκατοντάδες μέτρα από τις νότιες ακτές της Τουρκίας (απέναντι από την πόλη Κας, η παλιά Αντίφελλος της Λυκίας). Το ψηλότερο σημείο του δήμου είναι στα 273μ, στην κορφή Βίγκλα της Νήσου Μεγίστης.

Πανοραμική άποψη της Πόλης από τη θάλασσα
Στο βάθος δεξιά φαίνεται η ψηλότερη κορφή του νησιού - Βίγκλα (273μ)

Η φωτογραφία του εξωφύλλου δείχνει μέρος της ομάδας με τον Κύκκο Μισομικέ στο οροπέδιο του Αϊ-Γιώργη του Βουνιού την 29^η Μαρτίου.

Η τελευταία ολική έκλειψη που ήταν ορατή από κοντινά στην Ελλάδα σημεία έγινε τον Αύγουστο του 1999. Ο συντάσσων έχασε την ευκαιρία να την παρατηρήσει και από την ημέρα εκείνη ξεκίνησαν οι προετοιμασίες του για να παραβρεθεί στο Καστελόριζο στην έκλειψη του Μαρτίου του 2006. Εν τω μεταξύ, από το 2004, ο συντάσσων γράφτηκε μέλος του Σπηλαιολογικού Ελληνικού Αθλητικού Συλλόγου (Σ.ΕΛ.Α.Σ)² και ξεκίνησε να συλλέγει πληροφορίες πιθανού σπηλαιολογικού ενδιαφέροντος στο Καστελόριζο ώστε να συνδυαστούν και οι δύο ασχολίες σε ένα ταξίδι. Τις ημερομηνίες του ταξιδιού τις καθόριζε το αστρονομικό φαινόμενο. Τις ασχολίες μας τις άλλες μέρες θα τις καθόριζαν η ποιότητα και η πληρότητα των πληροφοριών που θα συλλέγαμε.

¹ Η παρούσα έκθεση κυκλοφορεί σε δύο εκδόσεις: με και χωρίς στίγματα. Τα στίγματα - οι συντεταγμένες των τοποθεσιών - εμφανίζονται στην έκθεση στη βιβλιοθήκη του Σ.ΕΛ.Α.Σ και είναι καταγεγραμμένα στο σπηλαιολογικό αρχείο του Σ.ΕΛ.Α.Σ. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τον Σ.ΕΛ.Α.Σ στο info@selas.org ή τη διεύθυνση στο εξώφυλλο.

² Ο Σ.ΕΛ.Α.Σ. είναι ιδρυτικό μέλος της Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (ΣΟΕ).

Συλλογή στοιχείων

Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία

Η πρώτη προσπάθεια συλλογής στοιχείων ξεκίνησε τον Φεβρουάριο. Η Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία (ΕΣΕ) παραχώρησε φωτοτυπία άρθρου της Άννας Πετροχείλου από τον 7ο τόμο τ. 4 του Δελτίου της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας (1963), όπου περιγράφεται μια επίσκεψη της κας Πετροχείλου στη Γαλάζια Σπηλιά (περιγράφεται ως Κυανούν Σπήλαιον ή Τρύπα Παραστά). Οι προτάσεις της κυρίας Πετροχείλου για την τουριστική αξιοποίηση του σπηλαίου σχολιάζονται στην σελίδα 19 της παρούσας έκθεσης. Η Γαλάζια Σπηλιά καταχωρίσθηκε στο σπηλαιολογικό μητρώο της ΕΣΕ με ΑΣΜ 112 και όνομα Τρύπα του Παραστά.

Από την ΕΣΕ μάθαμε για δύο ακόμα έγκοιλα: Φοσαλίκι (ΑΣΜ 1422) και Ανώνυμο Πουνέντε (ΑΣΜ 1423) αλλά δεν πήραμε άλλες πληροφορίες για τη μορφολογία τους ή την τοποθεσία τους.

Ο Ειδικός Γραμματέας της Εταιρείας, κ. Γρηγόρης Παπαδόπουλος, μας έφερε σε επαφή με το τοπικό τους τμήμα που εδρεύει στη Ρόδο. Κατά την παραμονή μας στη Ρόδο, πηγαίνοντας στο Καστελόριζο, ο Νίκος Παπανικολάου του τοπικού τμήματος της ΕΣΕ στη Ρόδο, μοιράστηκε μαζί μας όσα στοιχεία είχε συλλέξει για έγκοιλα στο Καστελόριζο.

Ο πίνακας παρατίθεται όπως μας δόθηκε.

Όνομα	Τοποθεσία	Αναφορά	Μορφολογία	Σχόλιο
Ανώνυμο		Αρχείο ΕΣΕ 1990		
Παραστά (του)	Μετά το ακρ. Μεγάλος Νίφτης	Αρχείο ΕΣΕ 112		Το Παραστάς προέρχεται από το Παρασκευάς
Πουνέντη	Πουνέντης (ακρ.)	Αρχείο ΕΣΕ 1423		
Φωτσαλήτση - Κυανούν Σπήλαιον	Ακρ. Πουνέντη	Αρχείο ΕΣΕ 1422	Ενάλιο	Το Foça στα Τούρκικα σημαίνει Φώκια
Αγ. Χαραλάμπους		Αρχείο ΕΣΕ 1989		
Αρναούτη	ΒΑ του Πουνέντη	Δωδ. Αρχείο τ. Ε'	Ενάλιο ;	
Κατραντζή (του)	Κοντά στις Ξάθθης (Δ Ακτή)	Δωδ. Αρχείο τ. Ε'	Ενάλιο ;	Τούρκικα Katrancı
Φασουλάτσι (Τρύπα του)		Δωδ. Αρχείο τ. Ε'		
Τρύπα		Δωδ. Αρχείο τ. Ε'		
Αγ. Γεώργιος του Βουνού		Κυρ. Χονδρός ('97)	Κατακόμβη	
Κολώνες	πλ. Πουνέντη	Σταυριανός	Ενάλιο;	
Στυλιανού Σπήλι	Ν Ναύλακα	Χάρτης		
Πάχου Κατακόμβη	Δ Ναύλακα	Χάρτης		Σχ. Επώνυμο
Σπηλιές Ναύλακα		Χάρτης		

Βιβλία και έντυπα

Το βιβλίο "Τα Φυσικά Μνημεία της Ελλάδας" του Ιωάννου Μπορονόβα αναφέρεται και στη Γαλάζια Σπηλιά και περιγράφει τη γεωλογία του Καστελόριζου. Σύμφωνα με το βιβλίο, το νησί αποτελείται εξ ολοκλήρου από σκοτεινότεφρους ασβεστόλιθους ανώτατου Κρητιδικού-Ηωκαίνου. Επίσης, γράφει ότι στο νησί υπάρχουν πολλά σπήλαια - άλλα επιφανειακά, άλλα βυθισμένα που δημιουργήθηκαν στο Πλειστόκαινο.

Το βιβλίο αναφέρεται σε τρία σπήλαια - το ένα στο ακρωτήριο Νύχτι (προφανώς Νίφτη), το ένα κοντά στο μοναστήρι του Αϊ-Γιώργη στα 160 μ και το τρίτο στα ανατολικά του οροπεδίου Καραγιώργη. Το υπόλοιπο του κειμένου αφιερώνεται στη Γαλάζια Σπηλιά .

Ο χάρτης που κυκλοφόρησε ο Σύνδεσμος Απανταχού Καστελλοριζίων Άγιος Κωνσταντίνος το 1987 (στο εξής "ο Χάρτης") παρουσιάζει αρκετό ενδιαφέρον καθώς αναγράφονται σε αυτόν πολλές σπηλιές. Ο χάρτης μελετήθηκε και στην ηλεκτρονική του μορφή (από το διαδίκτυο) και στην τυπωμένη του μορφή, την οποία και αγοράσαμε αφού φτάσαμε στο νησί. Από τη μελέτη, τα εξής σημεία παρουσιάζουν ενδιαφέρον:

- ο Σπηλιά Καρύπη (απέναντι από τα αρχαία πατητήρια κοντά στην Αγία Τριάδα)
- ο Σπηλιά - Τρύπα του Παραστά (ενάλια σπηλιά λίγο νότια του Μεγάλου Νίφτη)
- ο Σπηλιά του Κατραντζή (ενάλια σπηλιά στα δυτικά του νησιού κάτω από τον Τεπέ της Ξάθθης)
- ο Σπηλιές Ναύλακα (στα βόρεια του όρμου Ναύλακα)
- ο Σπήλι Στυλιανού (λίγο νοτιότερα των σπηλιών Ναύλακα)
- ο Φωτσαλίκι - Γαλάζια Σπηλιά (ενάλια σπηλιά περίπου 600μ νοτιότερα του όρμου Ναύλακα)
- ο Σπηλιά Αρναούτη (ενάλια σπηλιά στο Κάος Αρναούτη)
- ο Σπηλιά Κολώνες (ενάλια σπηλιά ανάμεσα στη Γαλάζια και του Αρναούτη)

Ιστότοποι (web sites)

Η ιστοσελίδα rodosvitrina.gr στη θέση www.rodosvitrina.gr/detail.php?id=1430 φιλοξενεί άρθρο για τα σπήλαια της Δωδεκανήσου. Όσον αφορά το Καστελόριζο, περιγράφει τη Γαλάζια Σπηλιά και αναφέρεται σε πολλές μικρότερες σπηλιές, χαρακτηρίζοντας σημαντικότερη τις Κολώνες. Την ίδια πληροφόρηση βρίσκει κανείς στη σελίδα του ΕΟΤ αφιερωμένη στα σπήλαια των Δωδεκανήσων.

Το γεγονός ότι από την επίσκεψη του 1963 της Άννας Πετροχείλου και ύστερα δεν έχει ξανά πραγματοποιηθεί οργανωμένη επίσκεψη σπηλαιολόγων στο νησί και η σχετικά ανεξερεύνητη φύση του νησιού στάθηκε ενθαρρυντικό για την ομάδα μας.

Στόχος μας ήταν να επισκεφτούμε όσο γίνεται περισσότερες από τις τοποθεσίες για τις οποίες συλλέξαμε στοιχεία, καθώς και να πραγματοποιήσουμε "ψαχτήρι " στο νησί, δεδομένου ότι η μικρή του επιφάνεια θα μας επέτρεπε να καλύψουμε μεγάλες εκτάσεις του νησιού.

Σύνθεση ομάδας (και φιλοξενία στη Ρόδο)

Η ομάδα μας αποτελείτο από έξι μέλη του Σπηλαιολογικού Ελληνικού Αθλητικού Συλλόγου (Σ.Ε.Λ.Α.Σ.) και τρία μέλη του Σπηλαιολογικού Ελληνικού Εξερευνητικού Ομίλου (ΣΠ.Ε.Λ.Ε.Ο). Παρ' όλο που είχαν δηλώσει ότι θα συμμετείχαν και δύο μέλη της ΕΣΕ, δεν κατάφεραν να λάβουν μέρος στην αποστολή. Ωστόσο, φροντίσανε για τη διαμονή μας στον Δήμο Αφάντου και οργάνωσαν ωραίο περίπατο στην παλιά πόλη της Ρόδου.

Ημερολόγιο εξερεύνησης

25 - 27 Μαρτίου - MEG 1 και περίπατος στα ανατολικά

Η ομάδα έφτασε στο Καστελόριζο τμηματικά, ξεκινώντας από το Σάββατο 25 Μαρτίου 2006. Μέχρι το μεσημέρι της Δευτέρας 27 είχαν φτάσει στο νησί και όσοι ξεκίνησαν από τον Πειραιά το βράδυ του Σαββάτου. Με την αποβίβαση της ομάδας στο νησί μας υποδέχτηκε ο Δήμαρχος, κ. Παύλος Πανηγύρης και κανόνισε για τη μεταφορά της ομάδας και του εξοπλισμού στην κατασκήνωση.

Μέλη της αποστολής στην καρότσα του Δημοτικού 4X4 που μας μετέφερε τα πράγματα στην κατασκήνωση

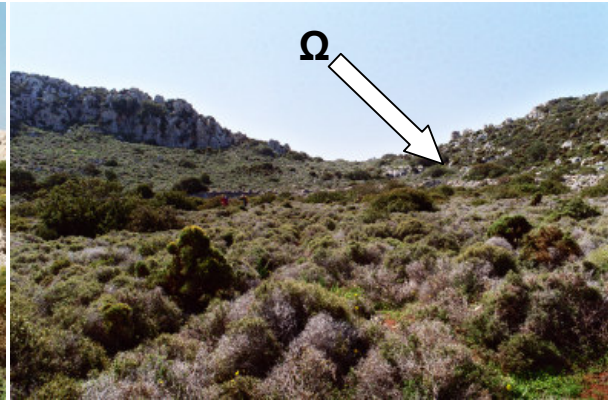
Μέρος του "μαχαλά των σπηλαιολόγων" στην κατασκήνωση. Διακρίνονται το ποδήλατο του Κώστα και η αιώρα του Θωμά

Μας σύστησε τον κ. Τάσο Αχλαδιώτη από το αρχαιολογικό μουσείο του νησιού και τον κ. Κύκκο Μισομικέ, γνώστη των βουνών του νησιού, οι οποίοι μας οδήγησαν χωρίς καθυστέρηση στην είσοδο του πρώτου μας βεράθρου, στην περιοχή Κιόλια. Ο κ. Αχλαδιώτης οδήγησε τον Κώστα Γεωργιάδη και τον Στέλιο Ζαχαριά στην είσοδο, την οποία είχε ξανα-εντοπίσει μετά από κάποια λεπτά ψάξιμο. Ο κ. Αχλαδιώτης είχε χάσει μέλος του κοπαδιού του στην τρύπα, πριν από τριάντα περίπου χρόνια. Με την πρώτη αυτή ματιά καταλάβαμε ότι πρόκειται για ένα βεράθρο με μικρή είσοδο και βάθος της πρώτης κατάβασης περίπου 10μ. Ο Κύκκος Μισομικέ μας εξήγησε πως τέτοιες τρύπες συνηθίζεται να τις ονομάζουν "Χάος".

Η είσοδος βρίσκεται στα 157μ υψόμετρο. Καταγράψαμε τη θέση της στο GPS (MEG01), και επιστρέψαμε να στήσουμε τις σκηνές μας και να ενημερώσουμε την υπόλοιπη ομάδα για το "Χάος στα Κιόλια".

Ο Τάσος Αχλαδιώτης ξαναβρίσκει την είσοδο του Χάους στα Κιόλια

Η περιοχή γύρω από την είσοδο του Χάους στα Κιόλια

Τα μέλη της ομάδας Γεωργία Τάρταρη και Γιαννούλα Κριτσιμά, οι οποίες είχαν φτάσει από το Σάββατο και είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν τη Γαλάζια Σπηλιά την ίδια μέρα, μας ενημέρωσαν για σημεία που φάνηκαν από το καΐκι και παρουσίαζαν ενδιαφέρον ενώ βρίσκονται κοντά στην κατασκήνωση. Με οδηγό τον Κύκκο Μισομικέ ξεκινήσαμε με τα πόδια νωρίς το απόγευμα για το σημείο αυτό (πάνω από την Τρύπα του Παραστά). Περάσαμε πρώτα από το ακρωτήριο της ΔΕΗ (Μεγάλος Νίφτης) όπου βρήκαμε και καταγράψαμε στο GPS (MEG02) ένα μικρό βάραθρο που κατέληγε στη θάλασσα μετά από ολιγόμετρα εντελώς κάθετη πορεία.

Φτάνοντας πάνω από την Τρύπα του Παραστά, η ομάδα χωρίστηκε στα δύο. Ο Θωμάς Θεοδοσιάδης και η Γεωργία κατέβηκαν μέχρι τη θάλασσα από απόκρημνη διαδρομή και εξερεύνησαν την Τρύπα του Παραστά. Στο πιο κοντινό σημείο που φτάσαμε οι υπόλοιποι στο βάραθρο πάνω από την Τρύπα του Παραστά, καταγράψαμε τη θέση μας στο GPS (MEG03) και προχωρήσαμε από τα γαλλικά μονοπάτια προς τους Δίσκους και τα Αυλώνια.

Το τοπίο σε όλη τη διαδρομή έδειχνε έντονα σημάδια καρστικοποίησης (τροποποίησης ασβεστολιθικών πετρωμάτων από διάβρωση νερού - απαραίτητο στάδιο για τις πιο συνηθισμένες περιπτώσεις σπηλαιογένεσης). Η πεδιάδα των Δίσκων / Αυλώνιων δεν παρουσιάζει κάποια εμφανή εκροή των νερών που θα μαζεύονται όταν βρέχει. Ενδέχεται να κρύβει κάποια καταβόθρα, την είσοδο της οποίας δεν προλάβαμε να βρούμε. Καταγράψαμε το υψηλότερο σημείο του οροπεδίου στο GPS (MEG04) και κατηφορίσαμε για την κατασκήνωση. Ο Κύκκος Μισομικέ στον ρόλο του οδηγού δεν μας έδειχνε μόνο τον σωστό δρόμο αλλά μας ενημέρωνε και για την ιστορία του τόπου και κυρίως για τη χλωρίδα και την πανίδα που βρήκαμε καθ' οδόν.

Αριστερά και δεξιά: ενδείξεις καρστικοποίησης, κέντρο: το οροπέδιο των Δίσκων / Αυλώνιων

Οι διαδρομές (κόκκινη γραμμή στον χάρτη) που κατεγράφησαν στο GPS την πρώτη μέρα - αριστερά της πόλης η διαδρομή για το "Χάος στα Κιάλια" (σχεδόν όλη η διαδρομή σε ασφαλτόστρωτο δρόμο) και η κυκλική διαδρομή, δεξιά, στον Μεγάλο Νίφτη, στους Δίσκους και τα Αυλώνια (3-4 χιλιόμετρα σε παλιά καλντερίμια).

28 Μαρτίου - MEG 1, MEG 5-6

Τη δεύτερη μέρα, και καθώς το νησί δεχόταν όλο και περισσότερους επισκέπτες για την παρατήρηση του φαινομένου της 29^{ης}, ξεκινήσαμε νωρίς οι Κώστας, Στέλιος, Γιώτα Καφετζή και Κύκκος για το Χάος στα Κιάλια. Ο Κώστας αρμάτωσε την πρώτη κατάβαση με αγκυρώσεις από φυσικά δεσίματα και ξεκινήσαμε την εξερεύνηση. Το σπήλαιο αποτελείται από μια μόνο αίθουσα μικρή, με διάκοσμο και μέγιστο βάθος 10μ περίπου. Πήραμε μετρήσεις για τη χαρτογράφηση (παρουσιάζεται στη σελίδα 23) και ξαρματώσαμε για να ξεκινήσουμε για την επόμενη είσοδο.

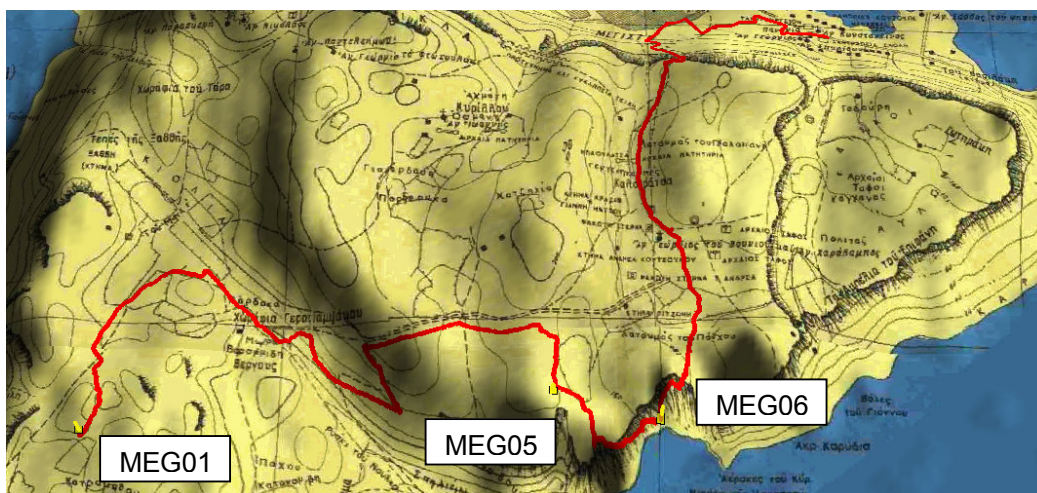

Αριστερά και κέντρο: ο Κώστας ετοιμάζεται να εξερευνηήσει το Χάος στα Κιόλια, δεξιά: το καλντερίμι πίσω από το αεροδρόμιο

Περπατώντας κυρίως στα γαλλικά καλντερίμια και περνώντας κάτω από το δημοτικό αεροδρόμιο βγήκαμε γρήγορα στην περιοχή πριν τον Λατουμά του Πάχου, πάνω από τον Κάο του Ναύλακα. Εντοπίσαμε την τρύπα μετά από λίγο ψάξιμο στα 160μ υψόμετρο και καταγράψαμε την τοποθεσία της στο GPS (MEG05). Το σπήλαιο αρμάτωσε η Γιώτα, μόνο με φυσικά δεσίματα. Η σπηλιά έχει μικρή έκταση σχηματίζοντας ένα "Γ" και τελικό βάθος περίπου 13μ. Ο ελάχιστος διάκοσμος έδειχνε πιο ζωντανός από τον διάκοσμο του Χάους στα Κιόλια.

Αφού ξαρματώσαμε, φύγαμε και κάναμε μια προσπάθεια να εντοπίσουμε μια είσοδο σπηλαιίου σε κατακόρυφο βράχο που καταλήγει στη θάλασσα, σε σημείο ανάμεσα στο Χάος του Ναύλακα και τους Αέρακες του κυρ Νικήτα της Αστρακούς. Η είσοδος είναι στα μισά του βράχου. Σημειώθηκε στο GPS (MEG06) η τοποθεσία της εισόδου. Η προσέγγιση της εισόδου ήταν δύσκολο εγχείρημα και τα υλικά που είχαμε μεταφέρει μέχρι εκεί δεν ήταν κατάλληλα για την προσπάθεια αυτή. Η προσέγγιση του σημείου ακριβώς πάνω από την είσοδο ήταν επίσης δύσκολη λόγω του δύσβατου που παρουσιάζει και το πέτρωμα και η χαμηλή αλλά πυκνή βλάστηση. Γυρίσαμε στην κατασκήνωση λίγη ώρα πριν τις τέσσερις.

Εν τω μεταξύ, μια δεύτερη ομάδα (Γεωργία, Γιαννούλα και Θωμάς) είχε επισκεφτεί τη Γαλάζια Σπηλιά. Αφού αποβιβαστήκανε μέλη της ομάδας από τις βάρκες που τους μεταφέρανε, ασχολήθηκαν με τη φωτογράφιση και την εξερεύνηση. Ο Θωμάς τράβηξε τη φωτογραφία που πήρε το Πρώτο Βραβείο στον Διαγωνισμό Φωτογραφίας της Πανελληνίας Σπηλαιολογικής Συνάντησης (22-24 Σεπτέμβρη 2006) στην κατηγορία "Αίθουσα". Η Γεωργία ανακάλυψε διαδρομή που ενώνει τα δύο αφτιά της σπηλιάς, η οποία δεν εμφανίζεται στη χαρτογράφηση της Άνας Πετροχείλου. Η νέα χαρτογράφηση της Γεωργίας υπάρχει στη σελίδα 20.

Οι πεζοπορικές διαδρομές (κόκκινη γραμμή στον χάρτη) που κατεγράφησαν στο GPS τη δεύτερη μέρα. Από το "Χάος στα Κιόλια" πίσω από το δημοτικό αεροδρόμιο (το οποίο δεν φαίνεται στον χάρτη), μέχρι την τρύπα στου Πάχου και το σημείο πάνω από το "παράθυρο" και επιστροφή από τον Αϊ-Γιώργη του Βουνιού (λίγο περισσότερο από 5 χιλιόμετρα).

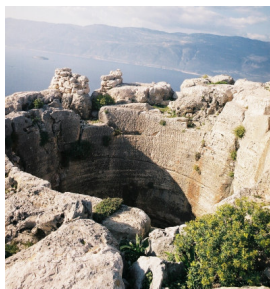
29 Μαρτίου - Ημέρα Έκλειψης και Αϊ-Γιώργης

Την ημέρα της έκλειψης παρακολουθήσαμε το φαινόμενο από τη δυτική ακτή του νησιού κοντά στο Χάος στα Κιόλια (στα μισά περίπου μεταξύ της νέας δεξαμενής και της χωματερής). Το φαινόμενο ολοκληρώθηκε και ξεκινήσαμε (ο Στέλιος, ο Κώστας, η Γιώτα και η Κέλλη Ουσαντζοπούλου με οδηγό πάντα τον Κύκκο) για τον Αϊ-Γιώργη του Βουνιού. Περάσαμε από το παλιό καλντερίμι το γαλλικό και βλέπαμε τα ιδιωτικά αεροπλάνα να αποχωρούν από το νησί καθώς το φαινόμενο είχε ολοκληρωθεί. Σε λίγη ώρα φτάσαμε στο οροπέδιο του Αϊ-Γιώργη. Το ψαχήρι δεν απέδωσε, παρά τις πληροφορίες του Κύκκου και την έντονα καρστικοποιημένη μορφή των ασβεστολιθικών πετρωμάτων της περιοχής.

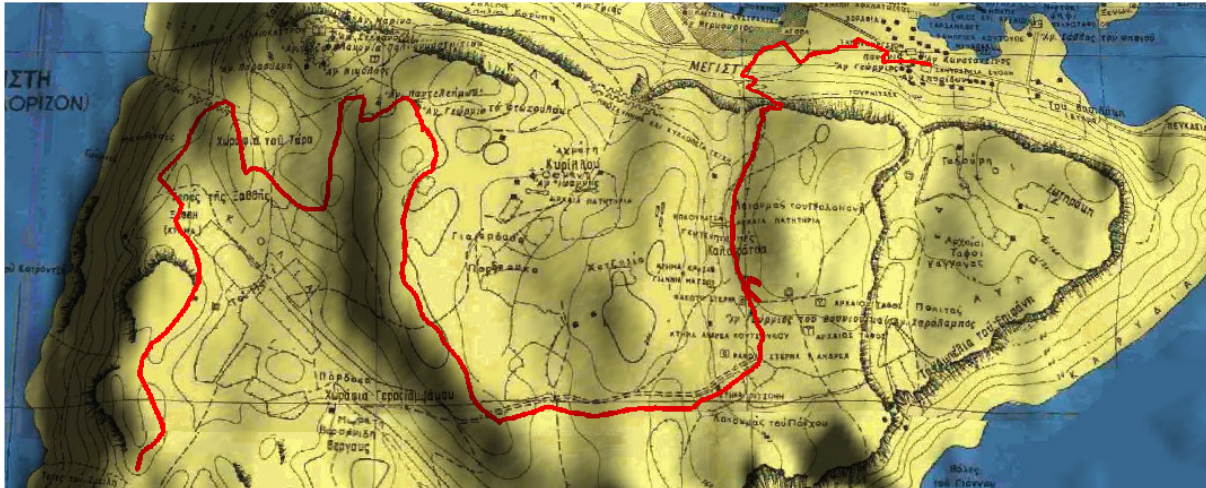
Αριστερά, ο Κώστας παρατηρεί το φαινόμενο, Κέντρο: τα τελευταία δευτερόλεπτα της ολικής φάσης, Δεξιά: σταλαγμιτικό υλικό στις πλαγιές της Βίγκλας

Όσο εμείς περπατούσαμε και ψάχναμε χωρίς αποτέλεσμα το απόγευμα, ο Θωμάς ασχολήθηκε με τις δεξαμενές και άλλα τεχνητά έγκοιλα στην περιοχή του Κάστρου.

Αριστερά, τεχνητά έγκοιλα στο κάστρο, Κέντρο: δεξαμενή στο κάστρο, Δεξιά: μέλη της αποστολής στο οροπέδιο του Αγ. Γιώργη

Κλείνοντας τη μέρα χωρίς επιτυχία στον Αϊ-Γιώργη εξαντλήσαμε και όσες πληροφορίες καταφέραμε να συλλέξουμε από κατοίκους του νησιού. Ο Κύκκος μας μίλησε για ένα βάραθρο γνωστό στους κτηνοτρόφους του νησιού αλλά δεν είχε καταφέρει να μάθει την ακριβή τοποθεσία του. Μας βεβαίωσε πως θα μάθαινε, και ανανεώσαμε το ραντεβού μας για τις δέκα το επόμενο πρωί.

Οι πεζοπορικές διαδρομές (κόκκινη γραμμή στον χάρτη) που κατεγράφησαν στο GPS την τρίτη μέρα. Από την περιοχή του Χάους στα Κιόλια, μέχρι τον Αϊ-Γιώργη του Βουνιού (περπατώντας κυρίως από τους δρόμους) και επιστροφή (λίγο περισσότερο από 6 χιλιόμετρα).

30 Μαρτίου - Μούντα

Το πρωί της Πέμπτης βρέθηκε σύσσωμη σχεδόν η ομάδα με τον Κύκκο, έτοιμη να ανακαλύψει το νέο βράθρο. Στην ομάδα συμμετείχαν οι: Στέλιος, Κώστας, Γιώτα, Κέλλη, Γεωργία, Κώστας Ιατρού και Όλγα Καυκιού. Οι πληροφορίες του Κύκκου έλεγαν πως η είσοδος, φραγμένη πια, βρίσκεται λίγο αριστερά του μετεωρολογικού σταθμού στην Μούντα. Πέτρες που έπεφταν μέσα, σύμφωνα με τις πληροφορίες, έφταναν τόσο βαθιά που δεν ακουγότανε η πρόσκρουσή τους στον πάτο. Αφού φτάσαμε στο σημείο, διασκορπιστήκαμε στο βουνό και ξεκινήσαμε να ψάχνουμε.

Μετά από αρκετό ψάξιμο, βρήκε η Κέλλη ένα σημείο φραγμένο με πέτρες και μας φώναξε να το εξετάσουμε. Η είσοδος δεν παρουσίαζε πολλές ελπίδες για μεγάλη συνέχεια εκ πρώτης όψεως, αλλά την καταγράψαμε στο GPS (MEG07) για να ξέρουμε πως είχαμε ελέγξει το σημείο. Εν τω μεταξύ, η Όλγα είχε βρει άλλη μια σπηλιά σε κάποια απόσταση. Σημειώσαμε το αζιμούθιο (234 μοίρες) και την πιθανή απόσταση (MEG07α).

Η απογοήτευση ήταν μεγάλη για την ομάδα. Για να μην πάει τελείως χαμένη η μέρα πρότεινε ο Κώστας να στήσουμε πολύσπαστο να σηκώναμε μια από τις πέτρες που έφραζαν την είσοδο, περισσότερο για να μάθουν τις τεχνικές όσοι της παρέας δεν τις γνώριζαν παρά για να ανοιχθεί η είσοδος. Η ιδέα δεν εφαρμόστηκε γιατί δεν βρέθηκε κατάλληλο σημείο να στερεωθεί το πολύσπαστο. Καθώς μαζεύαμε τα υλικά να φύγουμε, και αφού είχαν απομακρυνθεί οι περισσότεροι από την είσοδο, έγινε κάτι που καθόρισε την πορεία των δύο επόμενων ημερών: μια πλαστική σακούλα παρασυρόμενη από τον ελαφρύ άνεμο, πλησίασε την είσοδο, όπου η τρύπα την τράβηξε μέσα.

Όταν συνειδητοποιήσαμε πως η μικρή οπή τραβούσε αέρα (κάτι που συνήθως υποδηλώνει την ύπαρξη μεγάλου έγκοιλου) οι προσπάθειές μας υπερδιπλασιάστηκαν και ξεκίνησε η Γιώτα με το καλέμι να σπάει τις πέτρες που έφραζαν την είσοδο. Η πρώτη πέτρα (η οποία ήταν περίπου 50 επί 50 επί 50 εκατοστά) έσπασε γρήγορα και εύκολα. Η επόμενη μας ζόρισε πιο πολύ και υπήρξαν στιγμές που ήμασταν έτοιμοι να τα

παρατήσουμε, κυρίως όταν βρέθηκε σκορπιός στην είσοδο. Τελικά, η παρατήρηση πως τα βρύα³ που είχαν φυτρώσει στον βράχο εμφανίζονταν μόνο πάνω από την υποτιθέμενη είσοδο και η παράλληλη παρότρυνση του Ιατρού, ότι αν σπάσει η επόμενη πέτρα θα λυνόταν το μυστήριο, ώθησαν τον Κύκκο και τη Γιώτα να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους σε μια συγκεκριμένη πέτρα, την οποία και τελικά έσπασαν.

Σκηνές από την πρώτη μέρα στη Μούντα

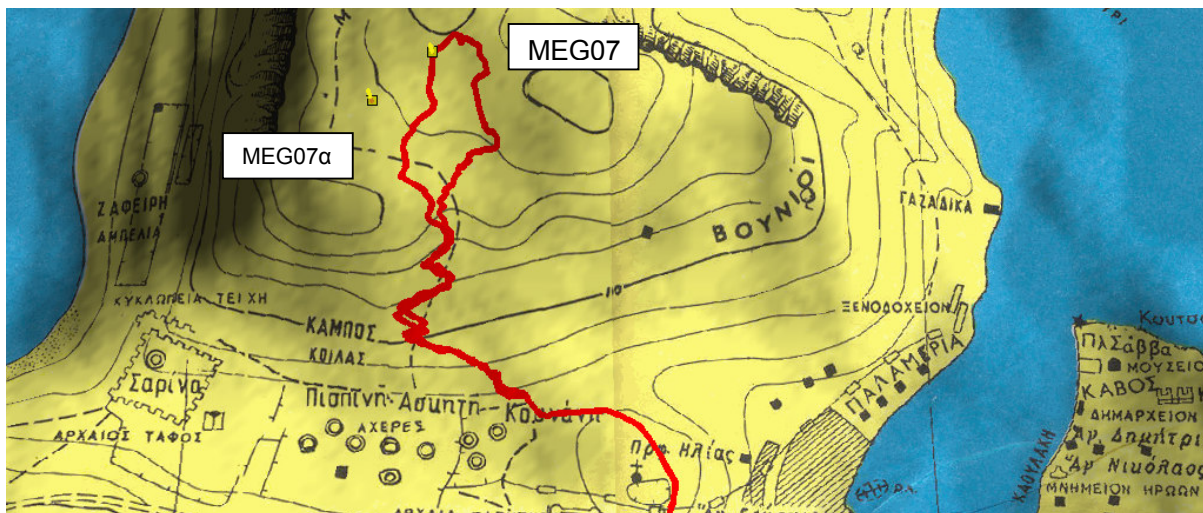
Το αποτέλεσμα δικαίωσε όλες τις προσπάθειες. Πέτρες που ρίχναμε μέσα έπεφταν τουλάχιστον 15μ και μετά ακουγόntonταν να κατακυλάνε σε σάρα πριν χαθεί ο ήχος τους.

Η ώρα είχε προχωρήσει. Κατέβηκε μια ομάδα να φέρει φαγητά και νερό, ενώ ο Κώστας και η Γιώτα ετοιμαστήκαν για την κατάβαση και την εξερεύνηση. Ο Κώστας αρμάτωσε και ασφάλισε την είσοδο. Εκείνη τη μέρα κατεβήκανε ο Κώστας και η Γιώτα μέχρι το σημείο που μας επέτρεπαν τα λιγοστά σχοινιά που είχαμε μαζί. Η Κέλλη έκανε κατάβαση στο πρώτο τμήμα μόνο. Η εξερεύνηση αναγκαστικά προχώρησε αργά λόγω της μορφολογίας του σπηλαίου. Το σπήλαιο έχει σχηματιστεί σε ένα ρήγμα το οποίο σε κάποια σημεία

³ Τα βρύα ως πρωτόγονο φυτό έχουν ανάγκη από υγρασία. Η υγρασία που βγαίνει από την σπηλιά το καλοκαίρι θα τα προστατεύει από την ξηρασία του καλοκαιριού. Για τον λόγο αυτό, η ύπαρξη βρύων στο συγκεκριμένο σημείο (πάνω από την υποτιθέμενη είσοδο) ενώ στα 30 εκατοστά δεν υπήρχαν παρ' όλο που όλες οι άλλες περιβαλλοντικές μεταβλητές παραμένουν ίδιες με το σημείο πάνω από την είσοδο, υποδεικνύει την ύπαρξη πηγής υγρασίας (όλο το χρόνο), και ενδεχομένως σπηλιάς.

στενεύει, είτε λόγω φερτών υλικών, είτε λόγω των σταλαγμιτικών επικαλύψεων του πετρώματος. Εκεί σχηματίζεται σάρα η οποία δυσκολεύει πολύ την κίνηση περισσότερων του ενός σπηλαιολόγων. Πέτρα που μετακινείται από τον πρώτο μπορεί πολύ εύκολα να κυλήσει και να χτυπήσει τον δεύτερο, λόγω του ότι είναι στενό το σπήλαιο - όχι φαρδύτερο από 1.5μ.

Αρκετά μετά τη δύση του ηλίου και με αισθητή τη διαφορά θερμοκρασίας που την ακολουθεί, κατεβήκαμε από το βουνό και επιστρέψαμε στην κατασκήνωση με σκοπό να καταστρώσουμε το σχέδιο εξερεύνησης της επόμενης μέρας.

Οι πεζοπορικές διαδρομές (κόκκινη γραμμή στον χάρτη) που κατεγράφησαν στο GPS την τέταρτη μέρα. Η είσοδος της Τρύπας στη Μούντα απέχει από τον δρόμο περίπου ένα χιλιόμετρο δύσβατου μονοπατιού.

31 Μαρτίου - Μούντα II

Την Παρασκευή γίνεται στο Καζ στη γείτονα χώρα λαϊκή αγορά και καϊκία πηγαίνουν τους ενδιαφερόμενους στην γείτονα χώρα. Την ευκαιρία να επισκεφτούν την Τουρκία την εκμεταλλεύτηκαν σχεδόν όλοι, αφήνοντας τον Στέλιο, τον Κώστα, τη Γιώτα και τον Κύκκο να ξαναπάνε στη Μούντα για τη συνέχιση της εξερεύνησης και τη χαρτογράφηση του εξερευνημένου τμήματος του σπηλαίου.

Μετά από συνεννόηση με τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου, Γιώργο Αχλαδιώτη, ο Δήμος μας παραχώρησε μεταλλικό πλέγμα κατάλληλο για το φράξιμο της εισόδου μετά τη λήξη της εξερεύνησής μας χωρίς να παρεμποδίζει την εύκολη πρόσβασή μας στο μέλλον. Το πλέγμα θα προστατεύει και τα αιγοπρόβατα από τον κίνδυνο πτώσης και έτσι δεν θα υπάρχει ανάγκη να ξαναφραχθεί η είσοδος με πέτρες.

Ο Κύκκος ανέβασε το πλέγμα και οι σπηλαιολόγοι ξεκινήσαμε τις εργασίες. Σκοπός μας ήταν να αρματώσουμε το σπήλαιο μέχρι εκεί που πάει και να το χαρτογραφήσουμε. Με τη χαρτογράφηση ασχοληθήκαμε και οι τρεις, ενώ ο Κώστας και η Γιώτα ανέλαβαν το αρμάτωμα. Το σπήλαιο από τη διαδρομή που ακολουθήσαμε, σταμάτησε λίγο πιο βαθιά από το σημείο που είχαμε φτάσει την προηγούμενη. Υπήρχαν όμως παράθυρα στα τοιχώματα που συνεχίζουν την οριζόντια πορεία του σπηλαίου.

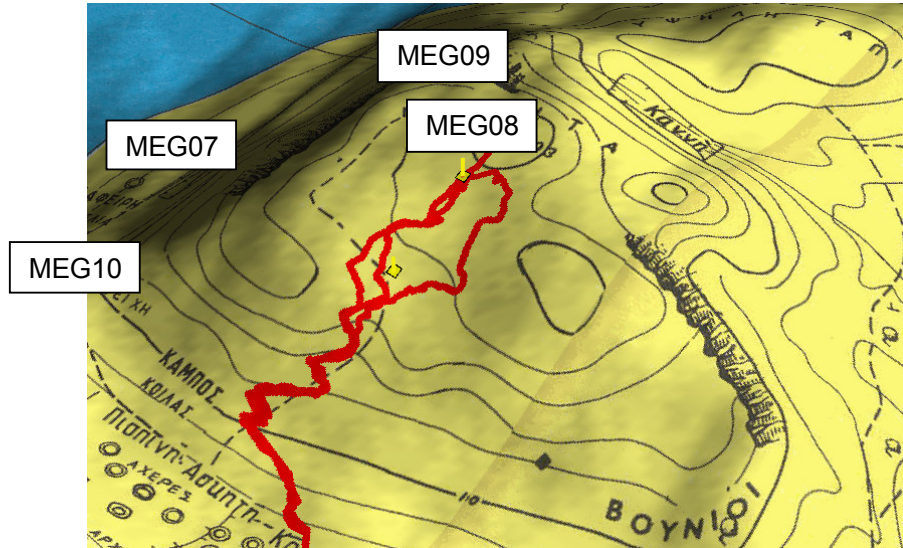
Σκηνές από την δεύτερη μέρα στη Μούντα - χαρτογράφηση, αρμάτωμα

Γυρίζοντας από την εκδρομή τους, ανέβηκαν στο βουνό και οι υπόλοιποι της ομάδας. Μας βρήκαν καθώς ξαρματώναμε και βγαίναμε. Ο Ιατρού μας ανακοίνωσε πως είχε βρει με την Όλγα κι άλλες εισόδους στη Μούντα και πήγε ο Στέλιος μαζί τους να τις καταγράψει. Το πρώτο ήταν ένα μικρό οριζόντιο με διάκοσμο. Η είσοδος καταγράφηκε στο GPS (MEG08). Το δεύτερο παρουσίαζε την ίδια ακριβώς εικόνα με την Τρύπα στη Μούντα - μακρόστενη είσοδος με κατεύθυνση επίσης 220 μοίρες, φραγμένη με πέτρες και με βρύα φυτρωμένες στον βράχο. Καταγράφηκε και αυτό το σημείο στο GPS (MEG09).

Σκηνές από την δεύτερη μέρα στη Μούντα - τέλος εξερεύνησης αριστερά και νέο βάραθρο (φραγμένη είσοδος), δεξιά

Μετά το ξαρμάτωμα, κλείσαμε την είσοδο της Τρύπας στη Μούντα με το πλέγμα, το οποίο το στερεώσαμε με μεγάλες πέτρες. Στην επιστροφή για την κατασκήνωση βρήκε η Κορίννα Φαναρά (μέλος της ομάδας υποστήριξης) βρήκε την τελευταία είσοδο τη ημέρας, μια μικρή τρύπα δίπλα στο μονοπάτι που οδηγεί στη Μούντα. Το βάθος της τρύπας είναι περίπου 5-10μ (με βάση τη ρίψη πέτρας). Σημειώσαμε την τοποθεσία της εισόδου στο GPS (MEG10). Μετά την επεξεργασία των στοιχείων στην κατασκήνωση, προσέξαμε ότι η Τρύπα στη Μούντα και τα σημεία MEG09 και MEG10 σχημάτιζαν ευθεία γραμμή, κάτι που παρουσιάζει πολύ ενδιαφέρον για μια περαιτέρω εξερεύνηση.

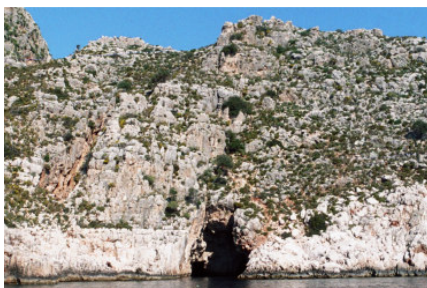
Οι πεζοπορικές διαδρομές (κόκκινη γραμμή στον χάρτη) που κατεγράφησαν στο GPS την πέμπτη μέρα. Η γραμμική διάταξη των εισόδων των εγκοίλων της Μούντας φαίνεται καθαρά .

1 Απριλίου - περίπλους

Μετά την ολοκλήρωση της εξερεύνησης (λόγω έλλειψης υλικών) της Τρύπας στη Μούντα, έφτασε και η τελευταία μας μέρα στο νησί. Τα υλικά πλύθηκαν από την ομάδα, έτοιμα για την αναχώρησή μας.

Είχαμε κανονίσει με τον Σταύρο Αμύγδαλο να μας πάει στη Γαλάζια Σπηλιά και σε άλλα σημεία που θα είχαν ενδιαφέρον (σπήλαιο Κολώνες, κλπ). Είχαμε σκοπό να ελέγξουμε και ένα σημείο για το οποίο μας ενημέρωσε ο Κύκκος πως υπάρχει βόρεια της Μούντας που είναι σαν ενάλια σπηλιά.

Κατά τη διαδρομή σημειώσαμε στο GPS τα σημεία κοντά στα ενάλια σπήλαια που περάσαμε ή που επισκεφτήκαμε. Το σημείο MEG03α καταγράφηκε στο πλησιέστερο σημείο στην τρύπα του Παραστά που έφτασε το καΐκι. Το MEG11 σημειώθηκε στην είσοδο της Γαλάζιας Σπηλιάς. Εκεί μπήκαμε με τα μικρά βαρκάκια και θαυμάσαμε και εμείς την ομορφιά της. Ο Κύκκος μας υπέδειξε και σημεία που ενδεχομένως να ενδιαφέρουν σπηλαιοδύτες για περαιτέρω εξερεύνηση.

Αριστερά: η είσοδος στην Τρύπα του Παραστά, Κέντρο: το φουσκωτό δείχνει την είσοδο της Γαλάζιας Σπηλιάς, Δεξιά: το εσωτερικό της Σπηλιάς Κολώνες

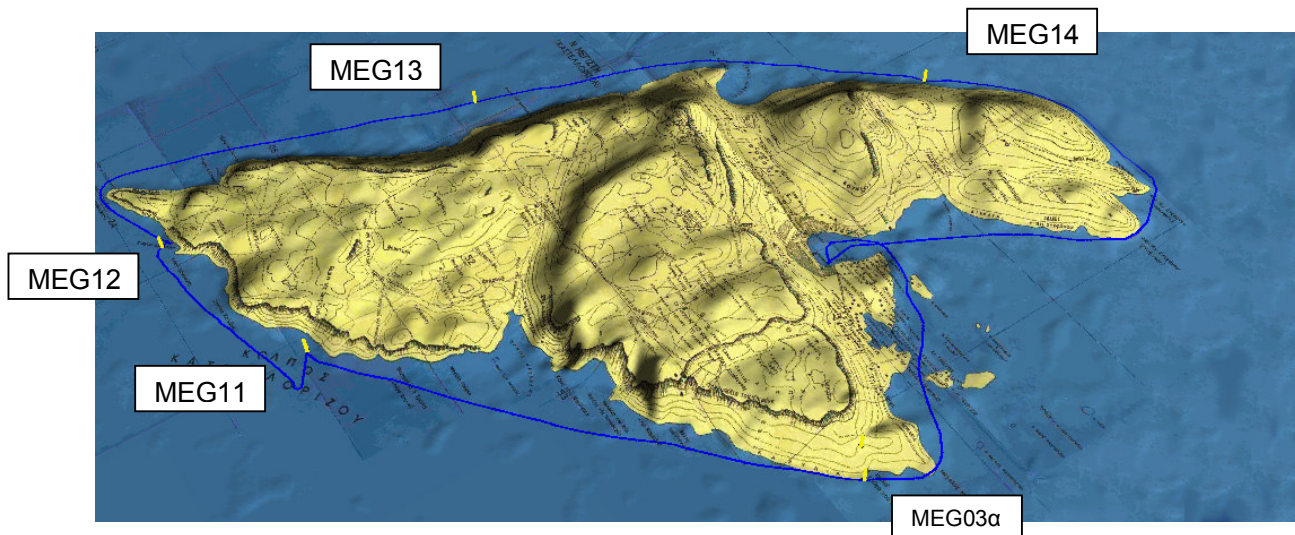
Προχωρώντας νότια, μπήκαμε και στο σπήλαιο Κολώνες με το βαρκάκι (MEG12). Το MEG13 καταγράφηκε απέναντι από την είσοδο ενός ακόμα ενάλιου σπηλαιίου (πιθανώς του Κατραντζή), ενώ το MEG14 σε μια τοποθεσία, όπου ένα ρήγμα συναντάει τη θάλασσα.

Το σημείο MEG14 από τη θάλασσα

Επιστρέφοντας στην πόλη, είχαμε λίγη μόνο ώρα να ετοιμαστούμε για την αποχώρησή μας για την Ρόδο και μετά την Αθήνα.

Φύγαμε από το Καστελόριζο με τις καλύτερες εντυπώσεις για το νησί και τους κατοίκους του.

Η διαδρομή με το καϊκι (μπλε γραμμή στον χάρτη) που καταγράφηκε στο GPS την τελευταία μέρα. Σημειώνονται οι ενάλιες σπηλιές που επισκεφτήκαμε.

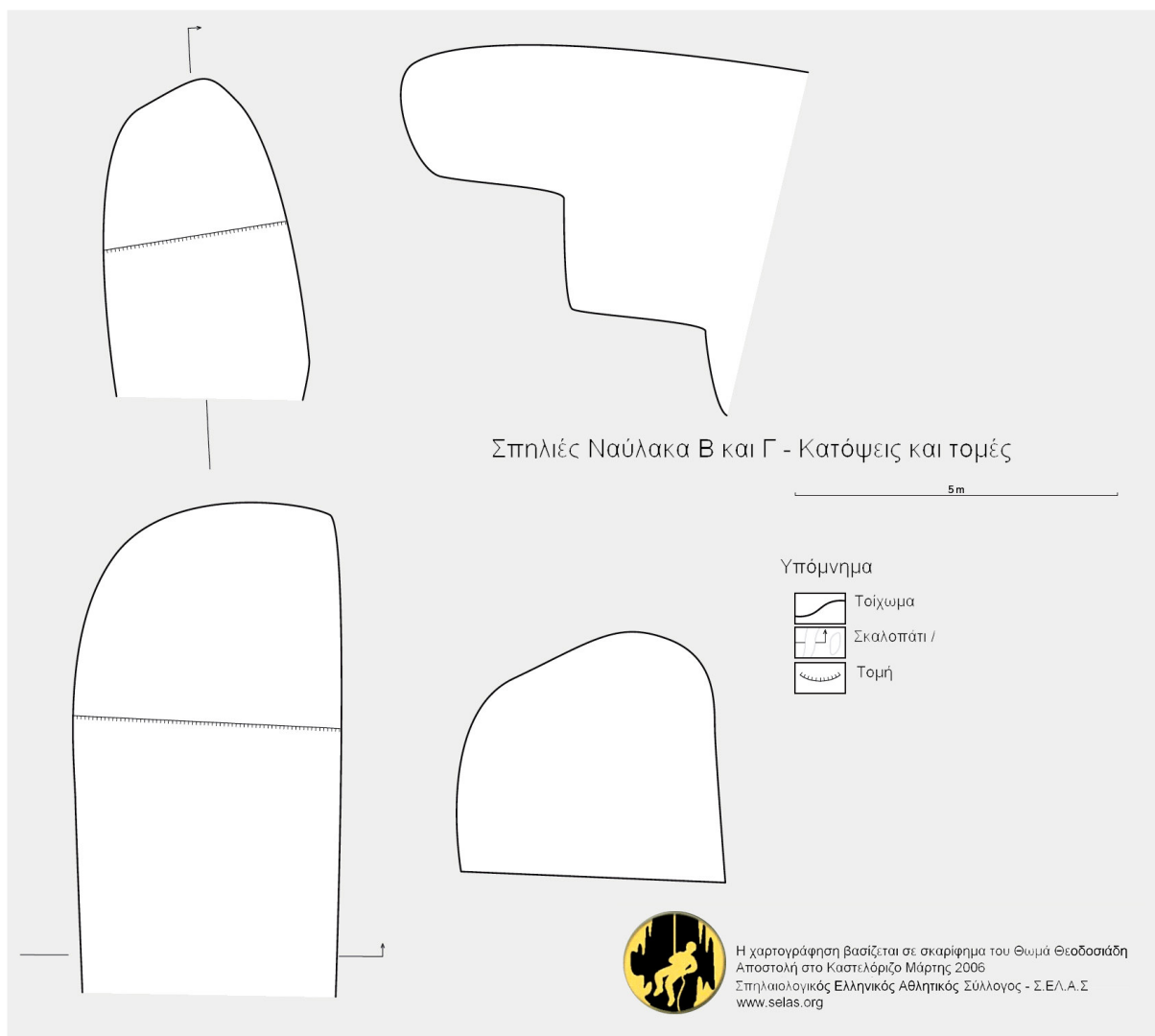
Αποτελέσματα εξερεύνησης

Οριζόντια

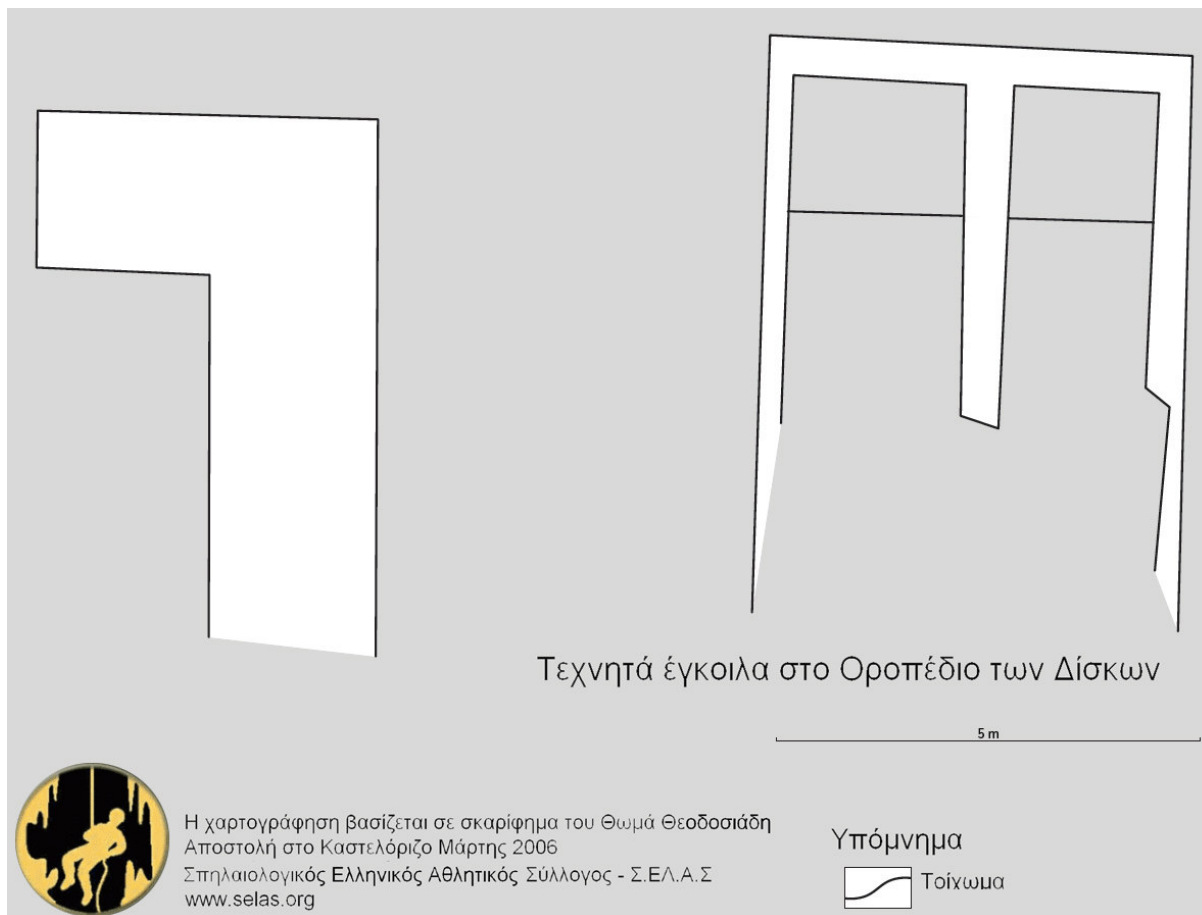
Μέλη της ομάδας επισκέφθηκαν οριζόντια σπήλαια τις 28^η Μαρτίου στην περιοχή Ναύλακα (Σπηλιές Ναύλακα). Πρόκειται για τρεις βραχοσκεπές μεγέθους περίπου 1 - 1.5 μέτρων οι οποίες δεν αξίζουν περαιτέρω εξερεύνηση. Ακολουθούν σκαριφήματα του Θωμά και φωτογραφίες από την επίσκεψη που πραγματοποίησε σε αυτές με τη Γεωργία.

Αριστερά: σπηλιές Ναύλακα, Κέντρο: Τεχνητό Έγκοιλο 1 στους Δίσκους, Δεξιά: διπλός τάφος στους Δίσκους

Η ίδια ομάδα κατέγραψε ένα τεχνητό έγκοιλο και έναν διπλό τάφο στο οροπέδιο των Δίσκων.

Στις 31 Μαρτίου, καθώς γινόταν η εξερεύνηση της Τρύπας στη Μούντα, βρέθηκε από τους Κώστα Ιατρού και Όλγα μια οριζόντια σπηλιά κοντά στην είσοδο της τρύπας στη Μούντα.

Ενάλια

Τα μέλη της αποστολής επισκεφτήκανε τρία ενάλια σπήλαια κατά τον περίπλου της 1^{ης} Απριλίου, κάποια εκ των οποίων τα είχαμε επισκεφτεί και νωρίτερα κατά τη διαμονή μας στο νησί. Τα τρία είναι η Τρύπα του Παραστά, το Φωτσαλίκι (Γαλάζια Σπηλιά), και οι Κολώνες. Τη σπηλιά του Κατραντζή δεν την επισκεφτήκαμε.

Λίγα λόγια για τις ονομασίες

Η σπηλιά Κολώνες βρίσκεται στο σημείο του Χάρτη όπου αναγράφεται το όνομα Σπηλιά Αρναούτη, ενώ εκεί που αναγράφεται "Σπηλιά Κολώνες", δεν καταγράψαμε την ύπαρξη σπηλαίου. Επίσης, η εγγύτητα του σπηλαίου στο ακρωτήριο Πουνέντι και η καταγραφή από την ΕΣΕ εναλίου σπηλαίου στο ακρωτήριο (με ΑΣΜ 1423) μας προβληματίζει όσον αφορά το κατά πόσο πρόκειται για δύο διαφορετικά σπήλαια. Για τον λόγο αυτό, στον πίνακα με τα σπήλαια (σελίδα 32) σημειώνεται ένα μόνο σπήλαιο, που φέρει και τα τρία ονόματα.

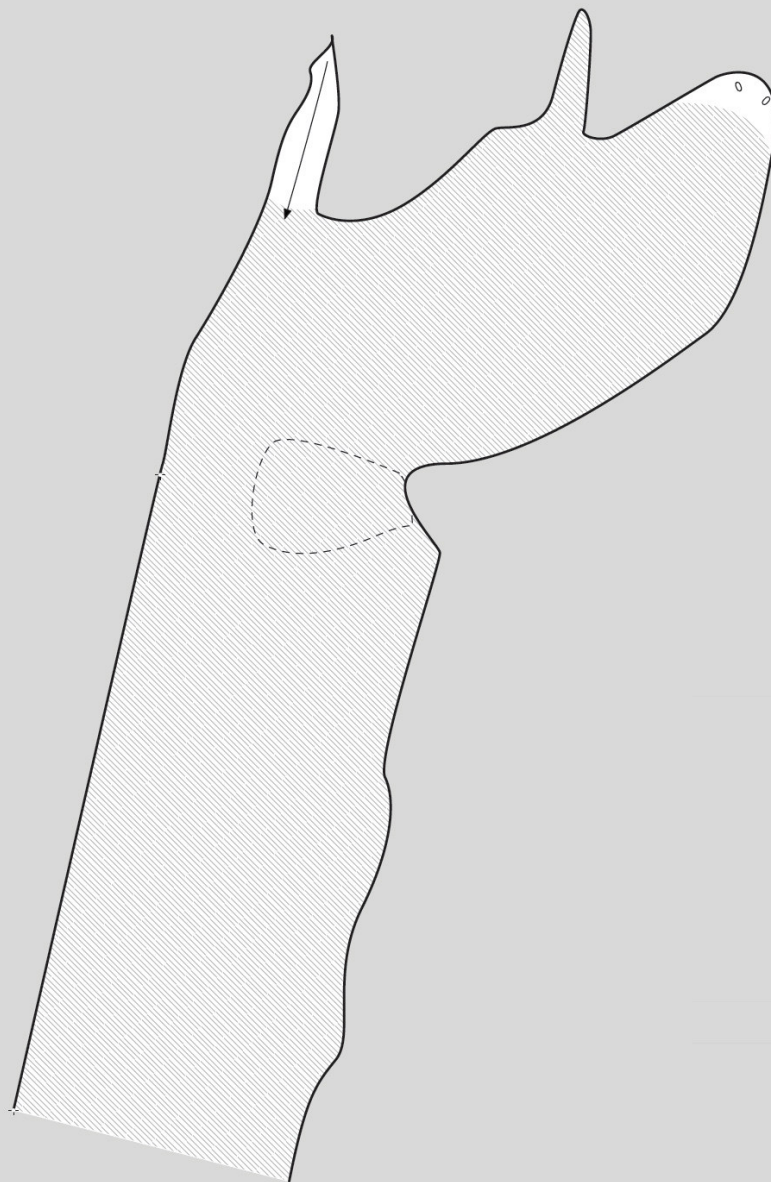
Η Τρύπα του Παραστά και το Φωτσαλίκι παρουσιάζουν παρόμοιο προβληματισμό. Στην έκθεση της κας Πετροχείλου, παρουσιάζεται ένα σπήλαιο με το όνομα "Τρύπα του Παραστά ή Κυανούν Σπήλαιον" (ΑΣΜ 112). Παράλληλα, οι πληροφορίες μας από το τοπικό τμήμα της ΕΣΕ στη Ρόδο περιγράφουν ένα σπήλαιο με το όνομα "Φωτσαλήτση - Κυανούν Σπήλαιον" στο Ακρ. Πουνέντη και με ΑΣΜ1422. Έχοντας επισκεφτεί και τα δύο σπήλαια, γνωρίζουμε ότι η Γαλάζια Σπηλιά (ή το Κυανούν Σπήλαιον της έκθεσης του 1963) και η Τρύπα του Παραστά δεν είναι το ίδιο σπήλαιο. Ίσως το όνομα Φωτσαλίκι / Φωτσαλήτση δεν ήταν αρκετά εύηχο ή ευμνημόνευτο για να καταγραφθεί από την κ. Πετροχείλου το 1963. Η ρίζα της λέξης μαρτυρά την προτίμηση των σπανίων πια θηλαστικών της θάλασσας για τη σπηλιά αυτή με σκοπό να φέρνουν στον κόσμο τα μικρά τους.

Δεν είναι σκοπός της παρούσας έκθεσης η διόρθωση των αρχείων άλλων σωματείων. Όσα γράφω πιο πάνω έχουν ως σκοπό την τεκμηρίωση των ονομασιών και καταχωρίσεων που συνοδεύουν την έκθεση.

Η Τρύπα του Παραστά εξερευνήθηκε από τη Γεωργία και τον Θωμά στις 27 Μαρτίου. Δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον για σπηλαιολόγους που δεν είναι και παράλληλα σπηλαιοδύτες. Λόγω της εγγύτητάς του, το σκαρίφημα του Βαράθρου του Παραστά που έγινε από τον Θωμά επίσης παρατίθεται εδώ.

Σκηνές από την εξερεύνηση της Τρύπας του Παραστά και του βαράθρου του Παραστά

Τρύπα του Παραστά - Κάτοψη

50 m

Υπόμνημα

Τοίχωμα

Καμινάδα ανοιχτή στην επιφάνεια

Κλίση

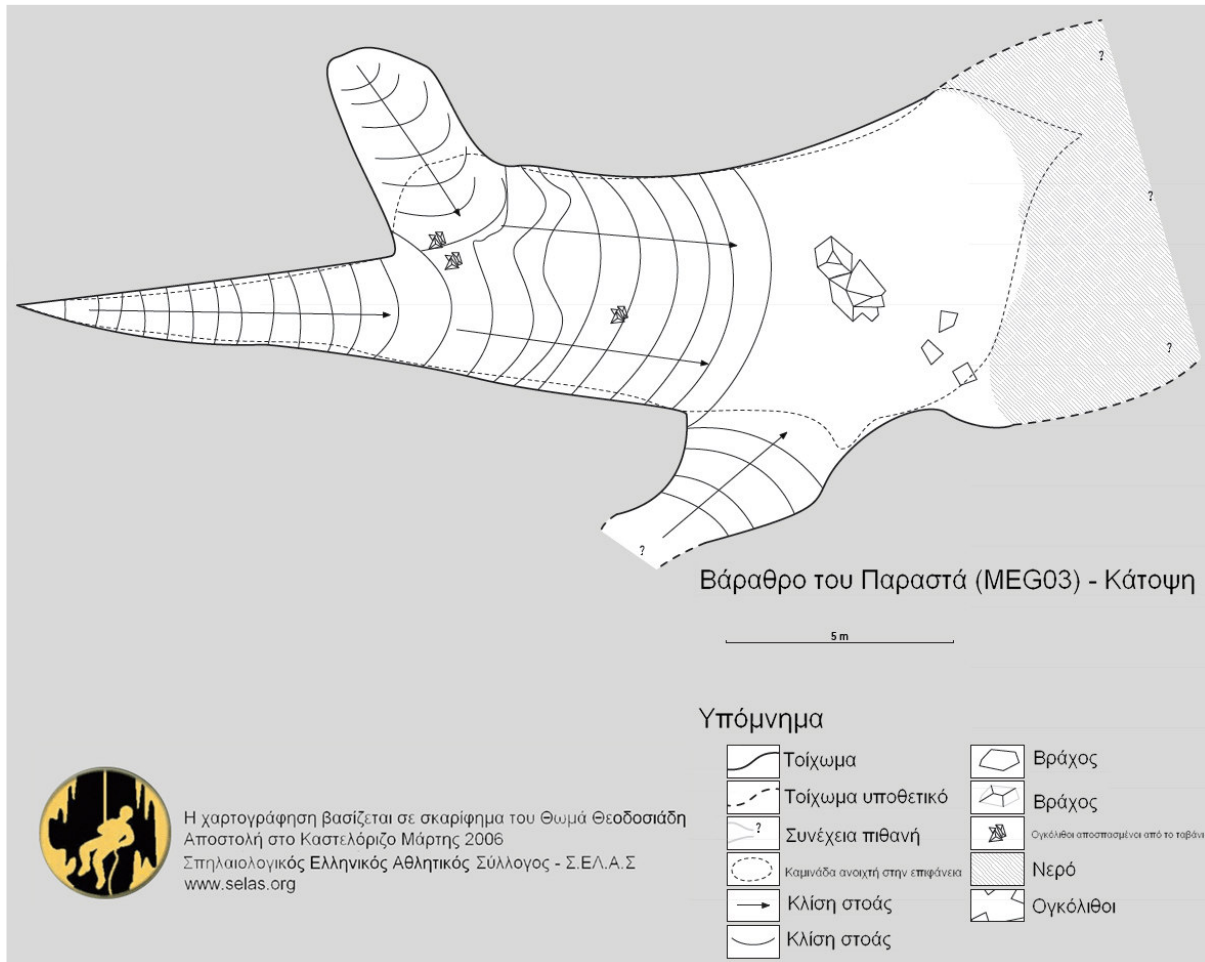
Νερό θαλάσσης

Χαλίκια θαλάσσης

Η χαρτογράφηση βασίζεται σε σκαρίφημα του Θωμά Θεοδοσιάδη
Αποστολή στο Καστελόριζο Μάρτης 2006
Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος - Σ.Ε.Λ.Α.Σ
www.selas.org

Η χαρτογράφηση βασίζεται σε σκαρίφημα του Θωμά Θεοδοσιάδη
Αποστολή στο Καστελόριζο Μάρτης 2006
Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος - Σ.Ε.Λ.Α.Σ
www.selas.org

Το Φωτσαλίκι παρουσιάζεται από την Άννα Πετροχείλου στο Δελτίο της ΕΣΕ που αναφέρεται στην εισαγωγή. Δεν επαναλαμβάνεται στο παρόν η λεπτομερής περιγραφή που βρίσκεται στο Δελτίο.

Τη σπηλιά επισκεφτήκανε μέλη της αποστολής τρεις φορές σε τρεις διαφορετικές μέρες. Στις 28 Μαρτίου, η Γεωργία εξερεύνησε "νέο" τμήμα του σπηλαίου το οποίο δεν εμφανίζεται στη χαρτογράφηση της Άννας Πετροχείλου. Πρόκειται για το στενό που συνδέει τις δυο αίθουσες και καταλήγει από αριστερά στους ογκόλιθους, από δεξιά στην "παραλία" με τα βότσαλα.

Η χαρτογράφηση που παρουσιάζεται αριστερά είναι βασισμένη στη χαρτογράφηση της κας Πετροχείλου αλλά έχει τροποποιηθεί να δείξει τα αποτελέσματα της εξερεύνησης της Γεωργίας. Πέραν των όσων γράφει η κα Πετροχείλου για τη μορφολογία του σπηλαίου, πρέπει να προστεθεί πως το τοίχωμα προς τη δεξιά πλευρά του σπηλαίου παρουσιάζει ενδιαφέρον για σπηλαιοκατάδυση καθώς πληροφορίες που συλλέξαμε αναφέρονται σε μια κοιλότητα που εκτείνεται σε αρκετά μέτρα κάτω από τον βράχο.

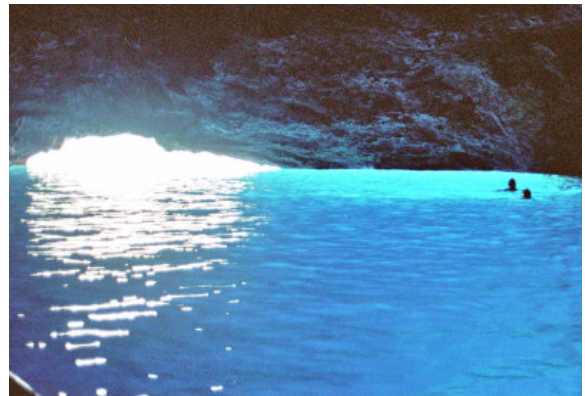
Κλείνοντας, για το συγκεκριμένο σπήλαιο θα θέλαμε να σχολιάσουμε τις προτάσεις της κας Πετροχείλου (σελίδα 104 του Δελτίου) σχετικά με έργα για την τουριστική αξιοποίηση του σπηλαίου. Πρώτη πρόταση είναι η "ύψωση οροφής της εισόδου... ούτως ώστε να είναι

προσπελάσιμον και κατά τον χρόνον της παλιρροιακής πλημμυρίδος". Η ύψωση της εισόδου θα έχει αποτέλεσμα να περνάει περισσότερο φως στο εσωτερικό του σπηλαίου - κάτι που ενδέχεται να μειώσει τη διάθλαση του γαλάζιου φωτός και να στερήσει από τη σπηλιά την μαγική αύρα που της χαρίζει το χρώμα αυτό.

Η φωτογραφία του Θωμά Θεοδοσιάδη η οποία βραβεύτηκε με το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό φωτογραφίας της Ένατης Πανελληνίας Σπηλαιολογικής Συνάντησης στην κατηγορία "Αίθουσα".

Αριστερά: η Γεωργία στην εξερεύνηση του Φωτσαλίκι, Δεξιά: κολυμβητές στο Φωτσαλίκι

Τη Σπηλιά Κολώνες επισκεφτήκαμε την 1^η Απριλίου με μικρά σκάφη. Υπάρχουν δύο εισοδοί που οδηγούν η κάθε μια σε στοά μικρού μήκους των οποίων η πορεία τερματίζεται αρκετά σύντομα. Το ενδιαφέρον για σπηλαιολογική έρευνα είναι άγνωστο.

Η σπηλιά Κολώνες

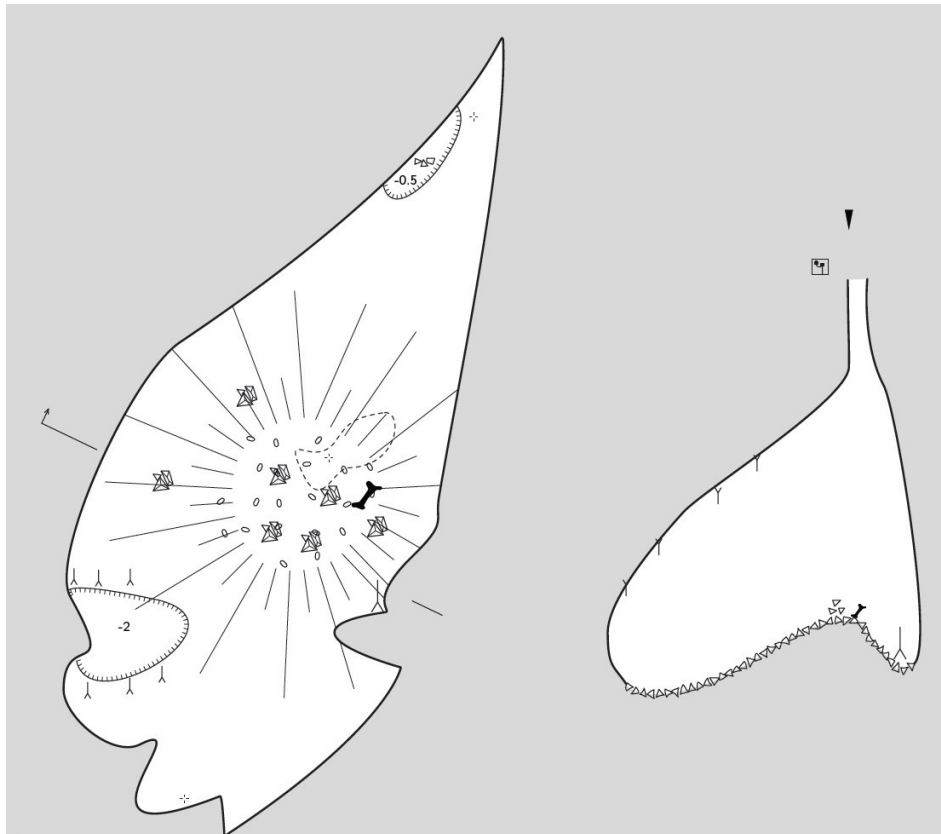
Κάθετα

Το Βάραθρο ΔΕΗ του Νίφτη επισκεφτήκαμε την πρώτη μέρα της αποστολής. Η εγγύτητά του στη θάλασσα και το μικρό του μέγεθος δεν αφήνουν περιθώρια για καλές προοπτικές. Αναφέρεται μόνο για την πληρότητα της έκθεσης.

Το Χάος στα Κιόλια εξερευνήθηκε στις 28 Μαρτίου 2006 από τους Κώστα Γεωργιάδη, Γιώτα Καφετζή και Στέλιο Ζαχαριά. Και οι τρεις ασχολήθηκαν με τις μετρήσεις της χαρτογράφησης.

Η είσοδος εντοπίστηκε από τον Τάσο Αχλαδιώτη, ο οποίος είχε χάσει ένα κασίκι στην τρύπα περίπου 30 χρόνια νωρίτερα. Η είσοδος έχει σχήμα οκτώσχημο με μήκος ένα μέτρο και πλάτος περίπου 50 εκατοστά στα πιο φαρδιά σημεία. Πουρνάρι που έχει φυτρώσει κοντά στην είσοδο περιορίστηκε με πριόνι και μετά χρησιμοποιήθηκε ως φυσική αγκύρωση για να διευκολύνει την κατάβαση.

Η είσοδος παραμένει στενή με τις ίδιες διαστάσεις για περίπου 2 - 2.5μ κατακόρυφα ανοίγοντας προς τον μοναδικό θάλαμο του σπηλαίου. Το εσωτερικό της σπηλιάς έχει μορφολογία διάκλασης με άξονα τις 19 μοίρες, με το δεξί τοίχωμα σχεδόν κάθετο και το αριστερό να σχηματίζει καμπάνα. Ακριβώς κάτω από την είσοδο υπάρχει σάρα από μικρές πέτρες και χαλίκια. Σε αυτήν βρεθήκανε τα οστά της χαμένης κασίκας, όπως επίσης και ένα πιάτο μεταλλικό με επικάλυψη εμαγιέ.

Το Χάος στα Κιόλια (MEG01) - Κάτοψη και τομή

Η χαρτογράφηση έγινε με βάση μετρήσεις με μετροταινία και Πυξίδα / Κλισίμετρο SUUNTO Tandem Αποστολή στο Καστελόριζο Μάρτης 2006
 Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος - Σ.Ε.Λ.Α.Σ
www.selas.org

Υπόμνημα

	Σημείο χαρτογράφησης		Κλίση
	Είσοδος		Ογκόλιθοι αποσπασμένοι από το ταβάνι
	Τοίχωμα		Πέτρες (σάρα)
	Σάρα		Χαλίκι
	Τομή		Σταλακτίτης
	Συνέχεια κλειστή από πεσμένους ογκόλιθους		Σταλαγμίτης
	Πηγάδι		Οστά (ζώα)
	Καμινάδα / είσοδος		Σχοινί
	Βάθος πηγαδιού		

Υπάρχει διάκοσμος σταλαγμικός (σταλαγμίτες, σταλακτίτες και κουρτίνες) αλλά χωρίς να φαίνεται να υπάρχει σταγονόρροια. Ένας μεγάλος σταλαγμίτης στα δεξιά είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακός. Στα εσωτερικά τοιχώματα φαινόντουσαν και ρίζες φυτών. Το σπήλαιο έχει μια κλίση προς τις 19 μοίρες όπου και κλείνει από πέτρες και χαλίκι στο χαμηλότερο του σημείο.

Για την επίσκεψη στο σπήλαιο χρειάζονται 15μ σχοινί, 3 μάντες και 3 κρίκοι (είσοδος και παράκαμψη). Η στενή είσοδος παρουσιάζει κάποιο επιπλέον ενδιαφέρον στην επίσκεψη. Το χαρτογραφημένο μήκος του σπηλαίου είναι περίπου 20μ και το χαρτογραφημένο βάθος 12μ.

Η είσοδος του Χάους στα Κιόλια

Η Τρύπα στου Πάχου εξερευνήθηκε επίσης στις 28 Μαρτίου 2006 από τους Γιώτα Καφετζή, Κώστα Γεωργιάδη και Στέλιο Ζαχαριά. Και οι τρεις ασχολήθηκαν με τις μετρήσεις της χαρτογράφησης.

Η είσοδος εντοπίστηκε από τον Κύκκο Μισομικέ με βάση πληροφορίες που είχε συλλέξει ο ίδιος. Η είσοδος είναι μεγάλη και άνετη και προσφέρει εύκολα σημεία αγκύρωσης των σχοινιών. Από την είσοδο φαίνεται το ένα από τα δύο πόδια της σπηλιάς, η οποία έχει σχήμα "Γ". Μορφολογικά πρόκειται για διάκλαση. Το πάτωμα της σπηλιάς αποτελείται από σάρα η οποία κατεβαίνει απαλά προς τον βορά και πιο απότομα προς τη δύση. Και οι δύο άκρες τερματίζουν σε σημείο που κρύβεται η συνέχεια από πέτρες της σάρας. Πίσω και νότια του σημείου ακριβώς κάτω από την είσοδο υπάρχει όμορφος διάκοσμος, όπως επίσης στο αριστερό τοίχωμα του ποδιού που πάει προς τον βορά, στο οποίο παρατηρήθηκαν και ζώα σε διάφορες φάσεις αποσύνθεσης. Υπάρχει σταγονόρροια, η οποία παρουσιάζει μια πιο ζωντανή εικόνα από το Χάος.

Η είσοδος της Τρύπας στου Πάχου

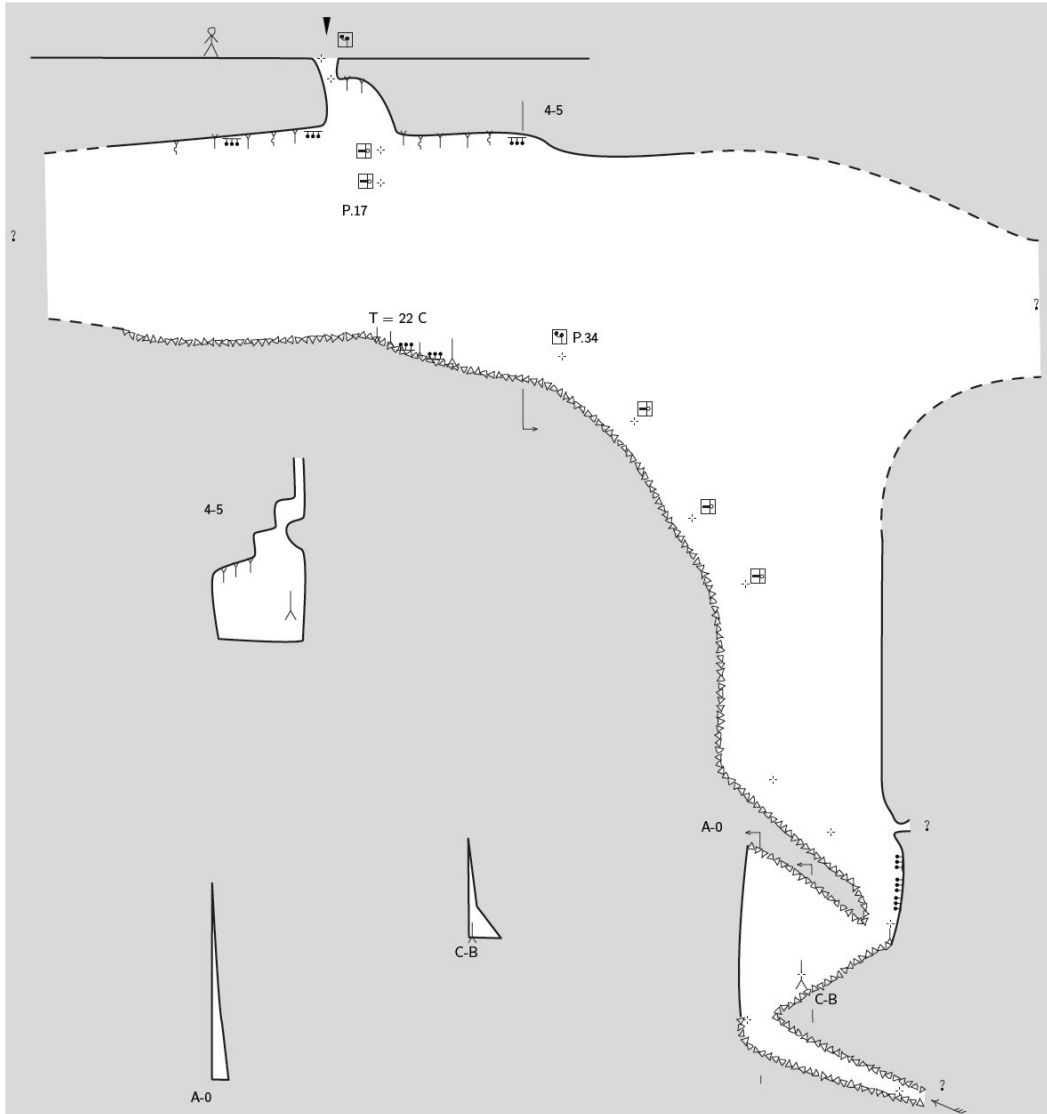

Αξιοσημείωτο μορφολογικά είναι ένα σχεδόν οριζόντιο ρήγμα που εκτείνεται από το δυτικό πόδι σε άγνωστη απόσταση. Έχει σχηματιστεί ανάμεσα σε δύο ασβεστολιθικά πετρώματα (χωρίς να φαίνεται κάποια διαφορά μεταξύ τους που να το εξηγεί) και έχει ύψος δύο με τρία εκατοστά. Όσο χρειάζεται δηλαδή για να περνάνε τα ποντίκια που περνάνε μέρος της ημέρας τους στην σπηλιά (βρέθηκαν περιπτώματα ποντικίων στην σπηλιά).

Για την επίσκεψη στο σπήλαιο χρειάζονται 15μ σχοινί και υλικά για φυσική δεσιά και παράκαμψη. Το χαρτογραφημένο μήκος του σπηλαίου είναι 26μ και το χαρτογραφημένο βάθος 13μ.

Η Τρύπα στη Μούντα εξερευνήθηκε στις 30 και 31 Μαρτίου 2006 από τους Κώστα Γεωργιάδη, Γιώτα Καφετζή και Στέλιο Ζαχαριά ενώ τα πρώτα μέτρα του σπηλαίου επισκέφτηκε και η Κέλλη Ουσαντζοπούλου. Οι τρεις πρώτοι ασχολήθηκαν με τις μετρήσεις της χαρτογράφησης.

Η ιστορία της διάνοιξης της εισόδου παρουσιάζεται στο ημερολόγιο της αποστολής. Η εξερεύνηση προχώρησε αργά για δύο κυρίως λόγους - ο πρώτος ήταν η ανάγκη για την τοποθέτηση αγκυρώσεων με το χέρι, δεδομένου ότι δεν είχαμε μαζί τρυπάνι, ο δεύτερος είχε σχέση με την μορφολογία της σπηλιάς.

Η τρύπα στη Μούντα (MEG07) - Εκτεταμένη Τομή

Εξερευνημένο Μήκος (2006) 86μ, εξερευνημένο βάθος (2006) 61μ

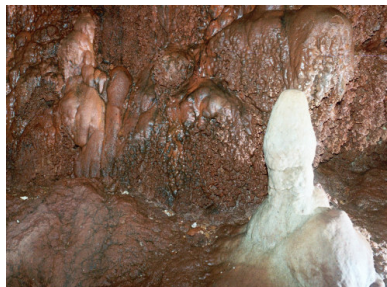
	Σημείο χαρτογράφησης		Σταλακτίτης
	Είσοδος		Σταλαγμίτης
	Τοίχωμα		Σταλαγματικό παραπέτασμα
	Τοίχωμα (υπόθεση)		Σταλαγματικό κοράλλι
	Τοίχωμα από πέτρες / ογκόλιθους (σάρα)		Αγκύρωση
	Τομή		Σχοινί
			Εισροή αέρα
			Συνέχεια πιθανή

Η χαρτογράφηση έγινε με βάση μετρήσεις με μετροταινία και Πυξίδα / Κλισίμετρο SUUNTO Tandem Αποστολή στο Καστελόριζο Μάρτης 2006
 Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος - Σ.ΕΛ.Α.Σ
www.selas.org

Η σπηλιά αποτελείται από ένα ρήγμα με κατεύθυνση περίπου βόρεια με βόρειοανατολικά το οποίο στο σημείο της εισόδου είναι ανοιχτό στην επιφάνεια. Τα πατάρια στα οποία γίνεται η πορεία όταν δεν βρίσκεται στο σχοινί ο σπηλαιολόγος καθώς και η μεγάλη σάρα που χαρακτηρίζει τη σπηλιά σχηματίζονται εκεί που στενεύει τόσο το ρήγμα (είτε λόγω πεσμένων ογκόλιθων, είτε λόγω του σταλαγματικού υλικού που καλύπτει τα τοιχώματα) ώστε να παγιδεύει τα φερτά χρώματα και τις πέτρες που πέφτουν από την είσοδο.

Η είσοδος όπως αποκαλύφτηκε από την ομάδα έχει διαστάσεις 3.60μ επί 40 εκατοστά και κατεύθυνση 220 μοίρες. Μετά από 2-3 μέτρα κατάβασης ανοίγει και φαίνεται η πορεία του ρήγματος καθώς και στις δύο κατευθύνσεις ο φακός δεν φτάνει να φωτίσει τα τοιχώματα. Εδώ υπάρχει πυκνός διάκοσμος από κουρτίνες και κοράλλι της σπηλιάς (σχηματισμοί που θυμίζουν λίγο ποπ-κορν). Το πρώτο παταράκι το συναντάμε στα -17μ βάθους. Εδώ είναι το μόνο σημείο που μπορεί να φυλαχτεί ο σπηλαιολόγος από πέτρες που ενδεχομένως να πέσουν από την είσοδο, μέχρι και λίγο πριν από το τέρμα του εξερευνημένου τμήματος. Το παταράκι στολίζει ένας μεγάλος λευκός σταλαγμίτης και αποτελεί και το πλατύτερο σημείο που εξερευνήθηκε, με πλάτος περίπου 5μ. Η θερμοκρασία⁴ μετρήθηκε στους 22° Κελσίου με το ενσωματωμένο θερμόμετρο κινητού τηλεφώνου Nokia 5140. Από εδώ ξεκινάει η μεγάλη σάρα που άλλοτε με μεγάλη, άλλοτε με πολύ μεγάλη κλίση οδηγεί στα -51μ όπου υπάρχει το επόμενο σημείο που προσφέρει ασφάλεια. Μέχρι εδώ η κατεύθυνση του σπηλαίου είναι σταθερά στις 15 μοίρες (με απόκλιση μικρή από σημείο σε σημείο). Το πλάτος του σπηλαίου μέχρι εδώ κυμαίνεται από ένα μέτρο μέχρι και 30 εκατοστά σε ένα σημείο.

Σκηνές από το εσωτερικό της τρύπας στη Μούντα: Κώστας και Γιώτα σχεδιάζουν τη στρατηγική, σταλαγματικό στο πατάρι στα -17μ, ο Κώστας στο πατάρι στα -17μ, διάλειμμα στο πατάρι στα -17μ, σταλακτίτες, ομάδα εξερεύνησης: Κώστας, Γιώτα και Στέλιος

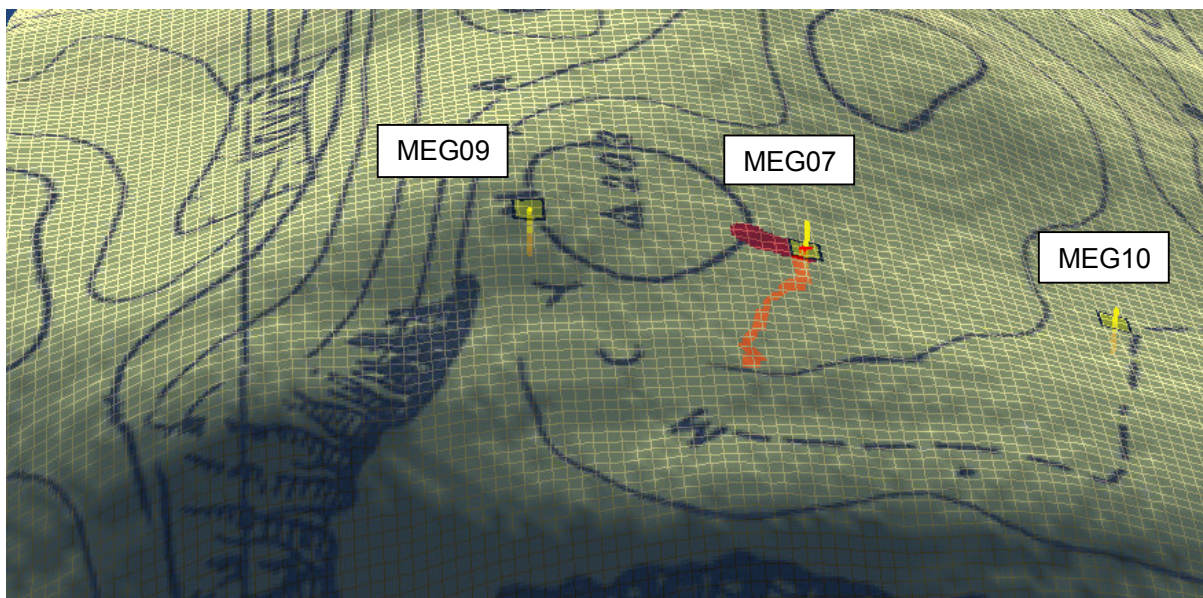
Στο παταράκι στα -51μ τελείωσε η εξερεύνηση της πρώτης ημέρας. Από εκεί, η πορεία μέσα στο σπήλαιο αναδιπλώνεται και κατεβαίνει στα -61μ κάνοντας δύο αλλαγές κατεύθυνσης σχεδόν 180 μοιρών έκαστη. Στο σημείο που τελείωσε η εξερεύνηση τη

⁴ Η θερμοκρασία ενός σπηλαίου παραμένει σταθερή όλο το 24ωρο και όλο το χρόνο. Η υψηλή θερμοκρασία του συγκεκριμένου μας έκανε εντύπωση και για τον λόγο αυτό την καταγράψαμε.

δεύτερη μέρα, υπήρχε ρεύμα κρύου αέρα (ένδειξη συνέχειας του εγκοίλου), παρά το ότι φαινόταν κλεισμένη η συνέχεια από πέτρες και ογκόλιθους. Επίσης, υπάρχει και παράθυρο περίπου 5 - 6 μέτρα πάνω από το παταράκι στα -51μ. Πίσω από το παράθυρο υπάρχει συνέχεια, αλλά με άγνωστη προοπτική.

Εκτός από τον σκορπιό στην είσοδο, παρατηρήθηκαν και δολιχόποδες (ακρίδες του σπηλαίου) και περριτώματα ποντικιών εντός του σπηλαίου.

Για την επίσκεψη στο σπήλαιο ακολουθώντας την ίδια διαδρομή χρησιμοποιήθηκαν 3 σχοινιά ~30μ το καθένα, δύο ιμάντες, 4 κορδονέτα, 4 πλακέτες και 8 κρίκοι. Το χαρτογραφημένο μήκος του σπηλαίου είναι 86μ και το χαρτογραφημένο βάθος -61μ. Με βάθος -61μ η Τρύπα στη Μούντα συγκαταλέγεται στα βαθύτερα σπήλαια του Νομού.

Γραφική αναπαράσταση της διαδρομής του σπηλαίου με τρισδιάστατο πλέγμα. Εμφανίζονται οι είσοδοι στα σημεία MEG09 και MEG10. Η προβαλλόμενη στην επιφάνεια πορεία του σπηλαίου φαίνεται με το σκούρο κόκκινο, η πραγματική πορεία του σπηλαίου με το πορτοκαλί.

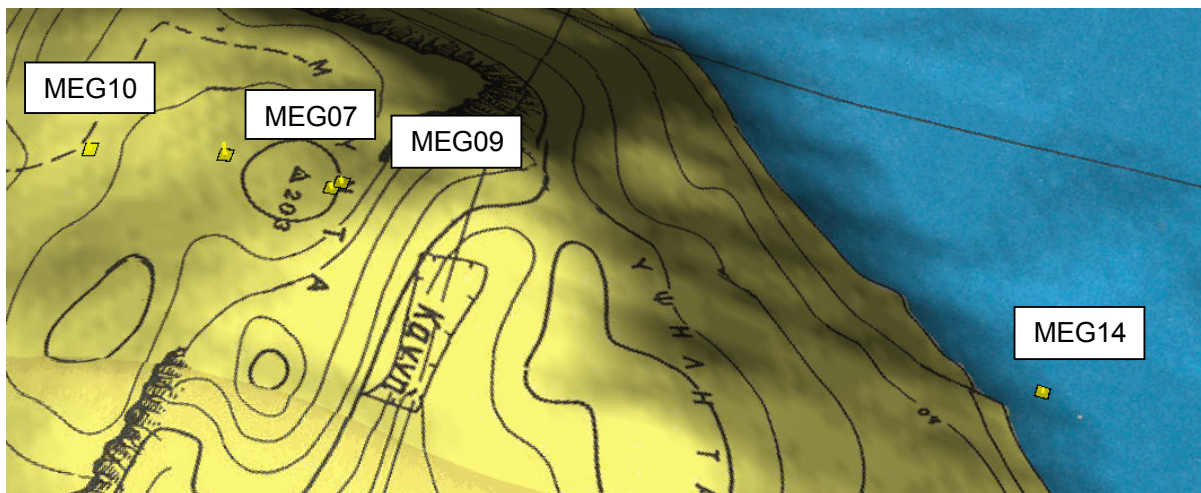
Προοπτικές

Τρύπα στη Μούντα - σύστημα Μούντας

Κατά την εξερεύνηση της Τρύπας στη Μούντα η εξερεύνηση άφησε κάποια σημεία ανεξερεύνητα είτε λόγω δυσκολίας, είτε επειδή δεν προλάβουμε να συνεχίσουμε την εξερεύνηση σε αυτά. Τα τέσσερα σημεία που μπορεί να μας δώσουν συνέχεια σε σειρά ευκολίας είναι τα εξής:

- Μια νέα προσέγγιση αποφεύγοντας τη σάρα τελείως, με ψηλό αρμάτωμα πιθανώς να μας επιτρέψει να αποφύγουμε τον κίνδυνο της σάρας, αλλά και να μας οδηγήσει οριζοντίως πέρα από το σημείο όπου σταματήσαμε τον Μάρτη. Αυτό απαιτεί ηλεκτρικό τρυπάνι και κατάλληλα σχοινιά και υλικά.
- Η διαδρομή προς τα νότια πριν φτάσουμε στο πατάρι στα -17μ πρέπει να ελεγχθεί.
- Το παράθυρο στα 5-6 μέτρα πάνω από το παταράκι ενδέχεται να μας οδηγήσει σε νέο τμήμα της σπηλιάς και συνεπώς πρέπει να ελεγχθεί.
- Το βαθύτερο σημείο στα -61μ το οποίο ενδεχομένως να κρύβει συνέχεια χρειάζεται "σκάψιμο" αλλά ενδέχεται να κρύβει κινδύνους (να φύγει το πάτωμα την ώρα που γίνεται η προσπάθεια να ανοίξουμε διαδρομή).

Πέρα από την συνέχεια της εξερεύνησης μέσα στην τρύπα, υπάρχουν και τα δύο βάραθρα των οποίων οι εισοδοι καταγραφθήκανε κατά την εξερεύνηση της Μούντας. Τα στίγματα MEG10, MEG07 και MEG09 σχηματίζουν μια ευθεία - η προέκταση της οποίας περνάει κοντά από το σημείο MEG14 - το οποίο καταγράφηκε κατά τον περίπλου σε σημείο που φαινόταν κάποιο ρήγμα ή ενάλιο σπήλαιο στον βράχο.

Οι πιθανότητες να μας δώσει συνέχεια η Τρύπα στη Μούντα, η οποία θα ενωθεί με την είσοδο MEG09 ή MEG10, δεν είναι και μεγάλες, αλλά υπάρχουν. Οι πιθανότητες να φτάσει η εξερεύνηση μέχρι τη θάλασσα, είτε κάνοντας τα 700 περίπου οριζόντια μέτρα που μας μένουν είτε τα 150 κάθετα μέτρα που μένουν είναι ακόμα μικρότερες. Παρ' όλα αυτά, η ίδια επιμονή που μας φανέρωσε την είσοδο βάραθρου τουλάχιστον -60μ, όταν αρχικά εκείνη δεν υποσχόταν ιδιαίτερα πολλά, μπορεί να μας οδηγήσει και σε νέες συγκινήσεις.

Αϊ-Γιώργης

Την περιοχή του Αϊ-Γιώργη την επισκεφτήκαμε αρκετές φορές μέσα στη βδομάδα. Για την ύπαρξη κάποιου σπηλαίου γνωρίζουμε και από το βιβλίο του Μπορονόβα και από την λίστα Παπανικολάου της ΕΣΕ Ρόδου, αλλά και από μαρτυρίες τοπικών κατοίκων. Ο εντοπισμός του σπηλαίου θα πρέπει να είναι προτεραιότητα σε οποιαδήποτε μελλοντική αποστολή.

Βίγκλα

Πέρα από μεμονωμένες επισκέψεις κυρίως την ημέρα της έκλειψης, δεν δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στο ψηλότερο βουνό του νησιού, παρά το γεγονός ότι γεωλογικά έχει ιδιαίτερες ομοιότητες με τη Μούντα η οποία βρίσκεται απέναντί του. Επίσης, σε πολλά σημεία παρατηρήθηκε σταλαγμιτικό υλικό είτε σε διατομές που προκλήθηκαν από οδοποιία είτε στη φύση. Η Βίγκλα επίσης θα πρέπει να ψαχτεί όπως και η Μούντα.

Παράθυρο στου κυρ-Νικήτα

Το παράθυρο παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον όχι μόνο για τις τεχνικές προκλήσεις που παρουσιάζει αλλά και για την πιθανότητα εξερεύνησης σπηλαίου με σχετικά μεγάλο βάθος.

Περιοχή Ναύλακα και νότιο τμήμα νησιού

Το τμήμα του νησιού δυτικά του Ναύλακα και νοτιότερα της χωματερής του νησιού επίσης δεν εξερευνήθηκε επαρκώς. Παρουσιάζει ενδιαφέρον λόγω των ενάλιων σπηλιών που υπάρχουν στην περιοχή και υποδηλώνουν την προδιάθεση των πετρωμάτων στη σπηλαιόγένεση. Μια έρευνα πεδίου πάνω από τις γνωστές ενάλιες σπηλιές μπορεί να φανερώσει και ανεξερεύνητα βάραθρα.

Ευχαριστίες

Εκ μέρους της ομάδας θα ήθελα να ευχαριστήσω τους κατοίκους του δήμου και τον ίδιο τον δήμο που συνέβαλαν στην πετυχημένη ολοκλήρωση της πρώτης αυτής αποστολής:

- Τον Δήμο Μεγίστης για την παραχώρηση του οχήματος και την συνεχή βοήθεια και τον Δήμαρχο Παύλο Πανηγύρη για το ενδιαφέρον του και την ώρα που μας αφιέρωσε, παρά την αναστάτωση των ημερών
- Τον Κύκκο Μισομικέ που προθυμοποιήθηκε να μας οδηγεί και να μας βοηθάει στο έργο μας σε καθημερινή βάση. Χωρίς τον Κύκκο δεν θα είχαμε βρει τίποτα.
- Όσους κατοίκους βοήθησαν με την παραχώρηση πληροφοριών.
- Τον Δήμο Αφάντου (Ρόδου) για την παραχώρηση αίθουσας του σχολείου για να κοιμηθούνε τα μέλη της ομάδας πηγαίνοντας για το Καστελόριζο.
- Τον Νίκο Παπανικολάου για τη βοήθεια και υποστήριξη στη Ρόδο

Φωτογραφίες, χαρτογραφήσεις και σχέδια

Οι φωτογραφίες είναι των: Θωμά Θεοδοσιάδη, Κέλλης Ουσαντζοπούλου και Στέλιου Ζαχαριά. Οι χαρτογραφήσεις σχεδιαστήκανε με την βοήθεια του λογισμικού Therion είτε από σκαριφήματα του συντάσσοντος, του Θωμά Θεοδοσιάδη και της Γεωργίας Τάρταρη, είτε από μετρήσεις επεξεργασμένες με το χαρτογραφικό λογισμικό Visual Topo. Οι μετρήσεις για τις χαρτογραφήσεις έγιναν με μετροταινία και πυξίδα / κλισίμετρο SUUNTO Tandem. Οι χάρτες βασίζονται στον χάρτη του Συνδέσμου Απανταχού Καστελλοριζίων Άγιος Κωνσταντίνος (1987) και έχουν υποστεί επεξεργασία με λογισμικό OziExplorer.

Οι συμμετέχοντες στην αποστολή:

Ζαχαριάς Στέλιος (Υπεύθυνος αποστολής, συντάσσων)

Γεωργιάδης Κώστας

Καφετζή Γιώτα

Ουσαντζοπούλου Κέλλη

Ιατρού Κώστας

Καυκιού Όλγα

Γεωργία Τάρταρη

Θωμάς Θεοδοσιάδης

Γιαννούλα Κριτσιμά

Abstract in English

In March of 2006, a small mission was conducted by the SELAS Caving Club of Greece to the island of Kastelorizo to coincide with the total solar eclipse of 29 March. The mission was based in the town of Kastelorizo. A number of vertical caves were explored and entrances marked for future exploration. The island's known sea caves were also visited as were many of the horizontal caves of the island. The most notable vertical cave visited had an explored depth of -61m making it one of the deepest in the Dodecanese region of Greece. The exploration is not complete and prospects are good. For more information contact info@selas.org

Βιβλιογραφία

"Το Κυανούν Σπήλαιον ή Τρύπα Παραστά Καστελλόριζου", Άννας Πετροχείλου, 7ος τόμος τ. 4 του Δελτίου της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας (1963), σελίδες 99-105.

"Τα σπήλαια της Ελλάδας", Άννας Πετροχείλου (Εκδοτική Αθηνών, 1984)

"Τα φυσικά μνημεία της Ελλάδας" Ιωάννου Μπορονόβα, Το Σπήλαιο Μεγίστης (Καστελόριζου), σελίδες 189-191 (ΚΑΚΤΟΣ 1999).

Ο Σ.ΕΛ.Α.Σ. (Σπηλαιολογικός Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος) είναι ένας μη-κερδοσκοπικός σύλλογος με έδρα την Αθήνα και εκπροσώπους στην Αρκαδία, τα Ιωάννινα, τη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα. Στους στόχους του συλλόγου συγκαταλέγονται η εξερεύνηση και προστασία κάθε είδους καρστικής μορφής, με κυριότερα τα σπήλαια και τα φαράγγια. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον σύλλογο και το έργο του, ή για την αποστολή στο Καστελόριζο, μπορείτε να απευθυνθείτε στη διεύθυνση του Σ.ΕΛ.Α.Σ.: Πασιώνος 44-46, Ν.Κόσμος, Τ.Κ. 116 31 Τηλ./Fax: 210-90.20.171 e-mail: info@selas.org www.selas.org ή και στο τηλέφωνο του υπεύθυνου αποστολής: 6972713855

81

ΣΠΗΛΛΙΑ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

8118

ΣΠΗΛΛΙΑ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΜΕΓΙΣΤΗΣ

Κωδικός	ΟΝΟΜΑ ΣΠΗΛΛΙΟΥ	ΕΙΔΟΣ ΣΠΗΛΛΙΟΥ	ΤΟΠΩΝΥΜΙΟ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ (Μ / Β)		ΥΨΟΜΕΤΡΟ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΠΟ	ΗΜΕΡ. ΕΞΕΡΕΥΝ.	ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
8118-001	Φωτσαλίκι	Ενάλιο οριζόντιο	-	N.A. Καστελόριζο	110 x 100	40	0	-	ΕΣΕ (ΑΣΜ 112)	A. Πετροχείλου 1963	Ναι	Σύγχυση με ΕΣΕ ΑΣΜ 1422. Το σπήλαιο είναι γνωστό και ως "Γαλάζια Σπηλιά", "Κυανού Σπήλαιον" και "Τρύπα". Έγιναν επισκέψεις κατά την αποστολή του ΣΕΛΑΣ του 2006.
8118-002	Τρύπα του Παραστά	Ενάλιο οριζόντιο	Καρύδια, Μεγάλος Νίφτης	A. Καστελόριζο	70 x 30	3	0	-	Θωμά Θεοδοσιάδη / Γεωργία Τάρταρη 27 Μαρτίου 2006 στα πλαίσια της αποστολής του ΣΕΛΑΣ του 2006		Ναι	Το Παραστάς προέρχεται από το Παρασκευάς. Η σπηλιά είναι άλλη από τη Γαλάζια.
8118-003	Βάραθρο του Παραστά	Βάραθρο	Καρύδια, Μεγάλος Νίφτης	A. Καστελόριζο	10 x 5	30	30μ	-	Θωμά Θεοδοσιάδη / Γεωργία Τάρταρη 27 Μαρτίου 2006 στα πλαίσια της αποστολής του ΣΕΛΑΣ του 2007		Ναι	Βρίσκεται πάνω από την γνώση ενάλια σπηλιά. Δεν είναι γνωστό αν ενώνονται.
8118-004	Κολώνες α	Ενάλιο οριζόντιο	Κάος Αρναούτη	N. Καστελόριζο	12 x 5	5	0	-	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, Απρίλιος 2006		-	Ενδέχεται να ταυτίζεται με το Ανώνυμο Πουνέντη της ΕΣΕ (ΑΣΜ 1423), και το Αρναούτη του Χάρτη
8118-005	Κολώνες β	Ενάλιο οριζόντιο	Κάος Αρναούτη	N. Καστελόριζο	10 x 4	4	0	-	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, Απρίλιος 2006		-	Ενδέχεται να ταυτίζεται με το Ανώνυμο Πουνέντη της ΕΣΕ (ΑΣΜ 1423), και το Αρναούτη του Χάρτη
8118-006	Σπηλιά Ναύλακα α	Βραχοσκεπή	Όρμος Ναύλακα	A. Καστελόριζο	1 x 1.5	2	40μ	-	Θωμά Θεοδοσιάδη / Γεωργία Τάρταρη 28 Μαρτίου 2006 στα πλαίσια της αποστολής του ΣΕΛΑΣ του 2006		Ναι	Μικρές βραχοσκεπές χωρίς ενδιαφέρον για περαιτέρω εξερεύνηση
8118-007	Σπηλιά Ναύλακα β	Βραχοσκεπή	Όρμος Ναύλακα	A. Καστελόριζο	3 x 2	5	40μ	-	Θωμά Θεοδοσιάδη / Γεωργία Τάρταρη 28 Μαρτίου 2006 στα πλαίσια της αποστολής του ΣΕΛΑΣ του 2006		Ναι	Μικρές βραχοσκεπές χωρίς ενδιαφέρον για περαιτέρω εξερεύνηση
8118-008	Σπηλιά Ναύλακα γ	Βραχοσκεπή	Όρμος Ναύλακα	A. Καστελόριζο	6 x 4	3	40μ	-	Θωμά Θεοδοσιάδη / Γεωργία Τάρταρη 28 Μαρτίου 2006 στα πλαίσια της αποστολής του ΣΕΛΑΣ του 2006		Ναι	Μικρές βραχοσκεπές χωρίς ενδιαφέρον για περαιτέρω εξερεύνηση
8118-009	Τεχνητό έγκοιλο 1	Τεχνητό έγκοιλο	Οροπέδιο Δίσκων	A. Καστελόριζο	6 x 2.5	1.2	150μ	-	Θωμά Θεοδοσιάδη / Γεωργία Τάρταρη 28 Μαρτίου 2006 στα πλαίσια της αποστολής του ΣΕΛΑΣ του 2006		Ναι	Μικρό τεχνητό έγκοιλο 20μ από διπλό αρχαίο τάφο στην περιοχή Δίσκοι
8118-010	Χάος στα Κιόλια	Βάραθρο	Κιόλια	Δ. Καστελόριζο	10 x 5	10	157μ	Τάσος Αχλαδιώτης	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 28 Μαρτίου 2006		Ναι	Έχει λίγο διάκοσμο, δεν έχει προοπτικές για συνέχεια
8118-011	Βάραθρο ΔΕΗ στους Νίφτη	Βάραθρο	Ακρωτήρι Νίφτης	A. Καστελόριζο	1.5 x 1.5	5	5μ	Κύκκος Μισομικές	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 27 Μαρτίου 2006		Δεν χαρτογραφήθηκε	Μικρό κατακόρυφο βάραθρο που καταλήγει στη θάλασσα
8118-012	Τρύπα στου Πάχου	Βάραθρο	Σκισμένο βουνό / λατουμάς του Πάχου	A. Καστελόριζο	13 x 6	13	170μ	Κύκκος Μισομικές	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 28 Μαρτίου 2006		Ναι	Έχει λίγο διάκοσμο, δεν έχει προοπτικές για συνέχεια
8118-013	Παράθυρο στου κυρ Νικήτα	Παράθυρο σε κατακόρυφο βράχο	Αέρακες του κυρ Νικήτα της Ασπρακούς	A. Καστελόριζο	-	-	80μ	Κύκκος Μισομικές	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 28 Μαρτίου 2006		-	Η είσοδος είναι στα μισά του γκρεμού. Θέλει ειδικές τεχνικές προσέγγισης.
8118-014	Τρύπα στη Μούντα	Βάραθρο / διάκλαση	Μούντα	B. Καστελόριζο	25 x 4	61	210μ	Σταύρος Αμύγδαλος	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 30-31 Μαρτίου 2006		Ναι	Υπάρχει συνέχεια, ενδέχεται να είναι μέρος συστήματος (ρήγμα)
8118-015	Ανώνυμο βάραθρο στην Μούντα Ι	Βάραθρο	Μούντα	B. Καστελόριζο	-	-	190μ	-	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 30 Μαρτίου 2006		-	Είσοδος που εντοπίστηκε και καταγράφηκε

Κωδικός	ΟΝΟΜΑ ΣΠΗΛΑΙΟΥ	ΕΙΔΟΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ	ΤΟΠΩΝΥΜΙΟ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ (Μ / Β)		ΥΨΟΜΕΤΡΟ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΠΟ	ΗΜΕΡ. ΕΞΕΡΕΥΝ.	ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
8118-016	Μικρό οριζόντιο στην Μούντα	Οριζόντιο	Μούντα	Β. Καστελόριζο	3 x 2	2	217μ	-	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 31 Μαρτίου 2006		-	Η Είσοδος εντοπίστηκε και καταγράφηκε. Έχει φτωχό διάκοσμο και δεν δείχνει να έχει συνέχεια
8118-017	Ανώνυμο βάραθρο στην Μούντα II	Βάραθρο	Μούντα	Β. Καστελόριζο	-	-	217μ	-	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 31 Μαρτίου 2006		-	Είσοδος 4μ x 0.5μ που εντοπίστηκε και καταγράφηκε. Πιθανώς συνδέεται με την Τρύπα στη Μούντα
8118-018	Ανώνυμο βάραθρο στην Μούντα III	Βάραθρο	Μούντα	Β. Καστελόριζο	-	-	160μ	-	Αποστολή ΣΕΛΑΣ, 31 Μαρτίου 2006		-	Είσοδος 0.4 x 0.3μ που εντοπίστηκε και καταγράφηκε. Πιθανώς συνδέεται με την Τρύπα στη Μούντα
8118-019	Σπήλι Στυλιανού	-	Όρμος Ναύλακα	Α. Καστελόριζο	-	-	50μ	Χάρτης	-	-	-	-
8118-020	Σπηλιά Καρύπη	-	-	Κοντά στην Αγία Τριάδα κοντά στην Πόλη	-	-	~150μ	Χάρτης	-	-	-	-
8118-021	Ανώνυμο	-	Οροπέδιο Καραγιώργη	-	-	-	-	Μπορονόβα "Φυσικά μνημεία"	-	-	-	Το οροπέδιο του Καραγιώργη δεν εμφανίζεται στον Χάρτη
8118-022	Κατραντζή	Ενάλιο	-	Δ. Καστελόριζο	-	-	0	Χάρτης, λίστα Παπανικολάου - ΕΣΕ Τοπικό Τμήμα Ρόδου	-	-	-	-
8118-023	Αγίου Χαραλάμπους (Αγίου Γεωργίου;)	-	-	-	-	-	160μ	Μπορονόβα "Φυσικά μνημεία", ΕΣΕ 1989	-	-	-	Πιθανολογούμε πως πρόκειται για τη σπηλιά στην περιοχή Αγ. Χαράλαμπος / Αγ. Γιώργης του Βουνιού που δεν εντοπίσαμε
8118-024	Ανώνυμο	-	-	-	-	-	-	Λίστα Παπανικολάου - ΕΣΕ Τοπικό Τμήμα Ρόδου	-	-	-	Υπάρχει πληροφορία για ένα σπήλαιο με ΑΣΜ 1990 της ΕΣΕ χωρίς καμία άλλη πληροφορία